

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης
στη Σχολική Μονάδα

Τόμος III: Μεθοδολογία και
Εργαλεία Διερεύνησης

Δεκέμβριος 2012

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορείς υλοποίησης το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η συγγραφή του παρόντος τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας έργου του πιλοτικού προγράμματος και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2012.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, επίκουρος καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου
Κωνσταντίνος Λάμνιαν, καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος
Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής σπουδών Π.Ε. του ΥΠΑΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΑΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381)
(«Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

Πίνακας περιεχομένων

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
II. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	7
III. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	12
Δείκτης Αξιολόγησης 1.1: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι	14
Δείκτης Αξιολόγησης 1.2: Στελέχωση του σχολείου	19
Δείκτης Αξιολόγησης 2.1: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής	23
Δείκτης Αξιολόγησης 2.2: Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων	28
Δείκτης Αξιολόγησης 2.3: Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	32
Δείκτης Αξιολόγησης 3.1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών.....	36
Δείκτης Αξιολόγησης 3.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών	40
Δείκτης Αξιολόγησης 4.1: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών.....	45
Δείκτης Αξιολόγησης 4.2: Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς-κοινωνικούς φορείς.....	51
Δείκτης Αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις	56
Δείκτης Αξιολόγησης 5.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου	61
Δείκτης Αξιολόγησης 6.1: Φοίτηση και διαρροή των μαθητών	65
Δείκτης Αξιολόγησης 6.2: Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών	68
Δείκτης Αξιολόγησης 6.3: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών	71
Δείκτης Αξιολόγησης 7.1: Επίτευξη των στόχων του σχολείου	75

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα ενδεικτικό μεθοδολογικό πλαίσιο για τη διερεύνηση των δεικτών αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα

Ο παρών τόμος αναφέρεται αναλυτικά στη μεθοδολογία και στα εργαλεία διερεύνησης των δεικτών αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα.

Το υλικό αυτό αποτελεί ένα ενδεικτικό ερευνητικό πλαίσιο και συνιστά μια πρόταση προσέγγισης και διερεύνησης η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί από τις ομάδες εργασίας στη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης, στη διαδικασία της γενικής εκτίμησης της εικόνας του σχολείου και στη συστηματική διερεύνηση των δεικτών ποιότητας.

Η μεθοδολογία και τα εργαλεία διερεύνησης αναπτύσσονται με βάση το θεματικό πλαίσιο της ΑΕΕ το οποίο έχει ολιστικό χαρακτήρα και περιλαμβάνει όλες τις σημαντικές παραμέτρους του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα.

Η προσέγγιση του εκπαιδευτικού έργου διακρίνεται σε τρία επίπεδα ανάλυσης: **Τομέας, Δείκτης, Κριτήριο**. Κάθε επίπεδο ανάλυσης έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συμβάλλει με διαφορετικό τρόπο στη διαδικασία της αξιολόγησης.

Οι τομείς, οι δείκτες και τα κριτήρια δεν είναι ισότιμα μεταξύ τους. Αποκτούν διαφορετική σημασία κατά την υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου η οποία μπορεί να επηρεάζεται από τις διαφορές μεταξύ των σχολικών μονάδων. Στη διαδικασία της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη, τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, τα οποία αντιστοιχούν σε τρεις βασικές αναλυτικές/ερμηνευτικές κατηγορίες του εκπαιδευτικού έργου: **Δεδομένα του Σχολείου – Εκπαιδευτικές Διαδικασίες – Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα**.

Στο **θεματικό πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου** η κατανομή των **τομέων** και των **δεικτών** αντιστοιχεί σε βασικά σημεία του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο. Οι τομείς αυτοαξιολόγησης διακρίνονται σε επιμέρους βασικούς δείκτες ποιότητας και κάθε δείκτης αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες παραμέτρους που θεωρούνται καθοριστικές στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο. Κάθε δείκτης ή κατηγορία δεικτών αποτιμάται με κριτήρια, τα οποία θεωρούμε ότι κατέχουν θέση διερευνητικών ερωτημάτων σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου πραγματοποιείται ουσιαστικά στο επίπεδο των δεικτών. Η ανάλυση των δεικτών σε κριτήρια είναι σχηματική/συμβατική. Το σχολείο έχει τη δυνατότητα να αναπροσαρμόζει και να διαμορφώνει τα δικά του κριτήρια για την αποτίμηση ενός δείκτη, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Ο καθορισμός

των κριτηρίων διερεύνησης κάθε δείκτη, καθώς και οι εμφάσεις, παραμένουν στη διακριτική ευχέρεια της σχολικής μονάδας.

Για την εκτίμηση της σχολικής πραγματικότητας ως προς τα επιμέρους κριτήρια ποιότητας μπορούν να αξιοποιηθούν ποσοτικά δεδομένα από το αρχείο της σχολικής μονάδας ή από ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, όπως π.χ. αριθμός αιθουσών, επιφάνεια αιθουσών ανά μαθητή, μαθητές ανά Η/Υ, αλλά και δεδομένα τα οποία συγκεντρώνονται με την αξιοποίηση άλλων ερευνητικών μεθόδων και εργαλείων, όπως με τη χρήση ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων για τη διερεύνηση των απόψεων των μαθητών και των εκπαιδευτικών κλπ.

Η προτεινόμενη διαδικασία αξιοποίησης ποσοτικών δεδομένων από τα αρχεία του σχολείου (ή από καταχωρήσεις του σχολείου σε εκπαιδευτικές βάσεις δεδομένων) αποσκοπεί πρωτίστως στη διευκόλυνση του σχολείου κατά την αποτίμηση των δεικτών με δεδομένα άμεσα διαθέσιμα στη σχολική μονάδα, καθώς και στην ενίσχυση της εγκυρότητας των δεδομένων που θα συγκεντρώσει το σχολείο με άλλες μεθόδους άντλησης πληροφοριών. Δεν θα πρέπει επομένως να θεωρηθεί ως μια εκ νέου καταγραφή των δεδομένων από τους εκπαιδευτικούς.

Τα διάφορα ερωτήματα που προτείνονται για την αποτίμηση του δεικτών είναι ενδεικτικά, αντιστοιχούν στα προτεινόμενα κριτήρια ποιότητας και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ερωτηματολόγια και σε σχέδια συνέντευξης, να αποτελέσουν βάση για τεχνικές παρατήρησης, να γίνουν θέματα συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών. Κάθε σχολική μονάδα μπορεί να αντλήσει, να χρησιμοποιήσει ή και να τροποποιήσει τα στοιχεία του υλικού που αντιστοιχούν στους δείκτες τους οποίους έχει επιλέξει για διερεύνηση.

Στο προτεινόμενο παράδειγμα διερεύνησης του κάθε δείκτη περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- **Συνοπτική περιγραφή του δείκτη**
- **Σκοπός και αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη**
- **Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας**
- **Μέθοδος εργασίας - Πηγές και εργαλεία άντλησης δεδομένων**
- **Διαθέσιμα στο σχολείο ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη**
- **Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη**

Πριν ξεκινήσει η διαδικασία της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα προτείνεται να γίνει έλεγχος του πλαισίου ΑΕΕ, καθώς και των εργαλείων, με σκοπό την προσαρμογή τους στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί ο βαθμός κατά τον οποίο οι προτεινόμενοι δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης εμπεριέχουν / απεικονίζουν το σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στη συγκεκριμένη σχολική μονάδα, καθώς επίσης και εάν καλύπτουν τα προβλήμα-

τα και τις προτεραιότητες του σχολείου. Επομένως, μία πρώτη εργασία των εκπαιδευτικών είναι:

- ▶ η κριτική προσέγγιση του πλαισίου της ΑΕΕ με σκοπό την προσαρμογή, τη διαφοροποίηση ή τροποποίηση του περιεχομένου κάποιων δεικτών, και
- ▶ η απόδοση έμφασης στη διερεύνηση ορισμένων δεικτών, γεγονός που υποδηλώνει τη σημασία που αποδίδει η σχολική μονάδα σε αυτούς, ώστε οι εκπαιδευτικοί να τους προσεγγίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Στη μελέτη των δεικτών έχει σημασία να δοθεί έμφαση, μεταξύ άλλων, σε ζητήματα όπως:

- α) η αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες,
- β) η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες,
- γ) η διαχρονική μεταβολή των στοιχείων του δείκτη.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή του τρόπου της αξιολόγησης των δεικτών ανήκει στους εκπαιδευτικούς. Τα διάφορα ερωτήματα που προτείνονται είναι ενδεικτικά, αντιστοιχούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ερωτηματολόγια, να αποτελέσουν βάση για σχέδια παρατήρησης, να γίνουν θέματα συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών, καθώς ο βασικός στόχος της ΑΕΕ είναι η κινητοποίηση, η ενεργοποίηση, η συμμετοχή, καθώς και η ανάπτυξη διαλόγου, συνεργασιών και πρωτοβουλιών, με σκοπό την ενδυνάμωση των σχέσεων και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

Ένα άλλο ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας που συνδέεται με την αποτελεσματική διερεύνηση, ερμηνεία και αξιοποίηση των πορισμάτων της ΑΕΕ αφορά στην επαρκή γνώση των στοιχείων του κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος του σχολείου, το οποίο επηρεάζει άμεσα τα κοινωνικά, πολιτισμικά και μορφωτικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού του σχολείου. Οι σχετικές πληροφορίες και οι γνώσεις είναι εξαιρετικά χρήσιμες για την κατανόηση των στοιχείων των περισσότερων δεικτών που αφορούν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και στα παραγόμενα αποτελέσματα και κρίνεται σκόπιμο να αξιοποιούνται για την πληρέστερη αποτίμηση των δεικτών, την επιλογή προτεραιοτήτων και την ανάπτυξη των σχεδίων δράσης του σχολείου.

II. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ταυτότητα του σχολείου

Γενικά χαρακτηριστικά του σχολείου
 Γενικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού
 Γενικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών και του σχολείου

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού
 Κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου

Α. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τομείς	Δείκτες	Κριτήρια
1. Μέσα και Πόροι	1.1 Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι	<ul style="list-style-type: none"> • Επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών χώρων • Επάρκεια και καταλληλότητα εξοπλισμού και μέσων του σχολείου • Επάρκεια οικονομικών πόρων
	1.2 Στελέχωση του σχολείου	<ul style="list-style-type: none"> • Επάρκεια διδακτικού προσωπικού (αριθμός, σύνθεση, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, εμπειρία των εκπαιδευτικών) • Επάρκεια λοιπού προσωπικού

B. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ		
Τομείς	Δείκτες	Κριτήρια
2. Ηγεσία και Διοίκηση του Σχολείου	2.1 Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής	<ul style="list-style-type: none"> • Διατύπωση των βασικών επιδιώξεων του σχολείου (όραμα, αξίες και στόχοι του σχολείου) • Διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού και συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας • Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού σχολικού προγράμματος
	2.2 Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων	<ul style="list-style-type: none"> • Ορθολογική διαχείριση οικονομικών πόρων • Αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού • Προσβασιμότητα και ασφάλεια των μαθητών σε όλους τους χώρους του σχολείου • Ένταξη και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη λειτουργία του σχολείου
	2.3 Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση της εμπειρίας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών • Υποστήριξη της συνεχούς επιστημονικής και παιδαγωγικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών • Υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών και των συνεργασιών μεταξύ τους
3. Διδασκαλία και Μάθηση	3.1 Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός /δόμηση της διδασκαλίας και αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου • Καταλληλότητα και ποικιλία διδακτικών προσεγγίσεων • Χρήση διαθέσιμου εξοπλισμού και μέσων από εκπαιδευτικούς και μαθητές • Διάδραση εκπαιδευτικού-μαθητή και ενεργός συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης

	3.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης δασκάλου-μαθητή • Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης • Συστηματική παρακολούθηση της προόδου και ανατροφοδότηση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους • Αξιοποίηση δεδομένων αξιολόγησης για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας
4. Κλίμα και Σχέσεις του Σχολείου	4.1 Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματική διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών • Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία εκπαιδευτικών – μαθητών • Συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολική ζωή • Παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών
	4.2 Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς • Ποιότητα ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους • Οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς

5. Προγράμματα, Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης	5.1 Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών • Ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών και υποστήριξη καινοτομικών παρεμβάσεων • Υλοποίηση ειδικών υποστηρικτικών - αντισταθμιστικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών • Υιοθέτηση μέτρων και παρεμβάσεων στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής
	5.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μιας συνεχούς και συστηματικής διαδικασίας προγραμματισμού και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου • Διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας στη διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίων δράσης • Αξιοποίηση και βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ		
Τομείς	Δείκτες	Κριτήρια
6. Εκπαιδευτικά αποτελέσματα	6.1 Φοίτηση και διαρροή των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλά επίπεδα φοίτησης των μαθητών σε όλες τις τάξεις του σχολείου Περιορισμένη διαρροή μαθητών
	6.2 Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών που ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών Πρόοδος όλων των μαθητών σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους Μείωση της διαφοράς στις επιδόσεις των μαθητών κατά τη διάρκεια της χρονιάς
	6.3 Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη του δυναμικού κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως ικανοτήτων, γένους, κοινωνικής, πολιτισμικής προέλευσης ή άλλων ιδιοτήτων Ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών Ικανοποίηση των μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία
7. Αποτελέσματα του σχολείου	7.1 Επίτευξη των στόχων του σχολείου	<ul style="list-style-type: none"> Ανταπόκριση του σχολείου στις θεσμικές του υποχρεώσεις Επίτευξη των ετήσιων στόχων του σχολείου Αποτελεσματικότητα των σχεδίων δράσης Ικανοποίηση των αναγκών όλων των μελών της σχολικής κοινότητας

III. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Ταυτότητα του σχολείου:

Στο πεδίο αυτό περιλαμβάνονται στοιχεία, τα οποία προσδιορίζουν την ταυτότητα της σχολικής μονάδας και τα οποία μπορούν προοπτικά να συγκροτήσουν την ιστοσελίδα του σχολείου. Γίνεται αναφορά στα γενικά χαρακτηριστικά της σχολικής μονάδας, καθώς και στα κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού και του σχολείου.

Γενικά χαρακτηριστικά του σχολείου:

Παρουσιάζονται στοιχεία του σχολείου όπως: όνομα, κωδικός, διεύθυνση, εκπαιδευτική βαθμίδα, οργανικότητα.

Γενικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού:

Καταγράφονται στοιχεία των μαθητών που φοιτούν στο σχολείο όπως: μαθητές/ τριες συνολικά, αριθμός μαθητών ανά τάξη/ τμήμα.

Γενικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού:

Περιγράφονται στοιχεία των εκπαιδευτικών όπως: αριθμός ανά ειδικότητα, φύλο, υπηρεσιακή κατάσταση (μόνιμος/αναπληρωτής/ωρομίσθιος), έτη υπηρεσίας στο συγκεκριμένο σχολείο κ.ά.

Περιγράφονται στοιχεία του λοιπού προσωπικού (διοικητικό, επιστημονικό, βοηθητικό) όπως: αριθμός, κατηγορίες απασχόλησης, ιδιότητα (μόνιμος/ συμβασιούχος/ ωρομίσθιος).

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού:

Στο πεδίο αυτό αξιοποιούμε στοιχεία που έχουν συχνά καθοριστική σημασία και επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και πρακτικές και τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, καθώς συνδέονται με το μορφωτικό κεφάλαιο των μαθητών και τις διαδικασίες της κοινωνικής και πολιτισμικής αναπαραγωγής στο σχολείο. Τα στοιχεία μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά τη διερεύνηση επιμέρους πτυχών της σχολικής πραγματικότητας.

Κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου:

Στο πεδίο αυτό καταγράφουμε στοιχεία που αφορούν στο ευρύτερο περιβάλλον του σχολείου και επιδρούν σε παραμέτρους του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίες συνδέονται με διαδικασίες της κοινωνικής και πολιτισμικής αναπαραγωγής και επηρεάζουν άμεσα το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά τη διερεύνηση επιμέρους πτυχών της σχολικής πραγματικότητας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ: ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ

Δείκτης Αξιολόγησης 1.1: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στον βαθμό που οι υπάρχοντες χώροι, ο εξοπλισμός, τα διαθέσιμα μέσα και οι οικονομικοί πόροι του σχολείου καλύπτουν τις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών και της διδασκαλίας των διαφόρων μαθημάτων, καθώς και τις γενικότερες ανάγκες του σχολείου για την αποτελεσματική λειτουργία του.

Περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την επάρκεια και την καταλληλότητα των σχολικών χώρων (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, ειδικοί χώροι), του εξοπλισμού τους (εποπτικά μέσα διδασκαλίας, εκπαιδευτικό υλικό, διαδίκτυο κ.ά.) και τέλος την επάρκεια των εσόδων, τα οποία αποτελούν σημαντική υλική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχολικού προγράμματος.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό αποτιμάται η κατάσταση του σχολείου ως προς την επάρκεια και την καταλληλότητα των σχολικών χώρων και της υλικοτεχνικής υποδομής, καθώς και ως προς την επάρκεια των διαθέσιμων οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου.

Διαπιστώνεται η καλή κατάσταση και λειτουργία των υποδομών και του εξοπλισμού του σχολείου για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου. Εντοπίζονται σχετικά προβλήματα, ελλείψεις και δυσλειτουργίες, καθώς και τυχόν ανεπάρκεια οικονομικών πόρων.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Καινοτόμα προγράμματα, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Σχέσεις και συνεργασίες με γονείς, με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών χώρων
- Επάρκεια και καταλληλότητα του εξοπλισμού και των μέσων του σχολείου
- Επάρκεια οικονομικών πόρων

Μέθοδος Εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κλπ.).
- Παρατήρηση εκπαιδευτικών και μαθητών ως προς τη χρήση των χώρων του σχολείου για τον εντοπισμό προβλημάτων και ανεπαρειών.
- Συγκέντρωση πληροφοριών από τους συντελεστές της σχολικής μονάδας (εκπαιδευτικούς, μαθητές ή/και γονείς) με ερωτηματολόγιο/συνέντευξη, σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από την επάρκεια και την καταλληλότητα των χώρων και του εξοπλισμού.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Εκτιμώνται στοιχεία που αποτυπώνουν την υπάρχουσα κατάσταση του σχολείου σε σχέση με:

- τα γενικά χαρακτηριστικά του σχολικού κτιρίου (π.χ. την αποκλειστική ή όχι χρήση του σχολικού κτιρίου από το σχολείο, τη θέση και το περιβάλλον του σχολικού κτιρίου, τον αρχικό προορισμό του, την παλαιότητά του κ.ά.)
- τους διαθέσιμους εσωτερικούς χώρους, όπως: τις αίθουσες διδασκαλίας, τους χώρους διοίκησης (π.χ. γραφεία για τη διεύθυνση και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου), τις ειδικές αίθουσες διδασκαλίας (π.χ. εργαστήρια, αίθουσα καλλιτεχνικών, μουσικής, κλπ.), τις αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (π.χ. θεάτρου, πολλαπλών χρήσεων, αμφιθεάτρου, κλπ.), τις αθλητικές εγκαταστάσεις (π.χ. γυμναστήρια, αποδυτήρια, κλπ.), τους βοηθητικούς χώρους (π.χ. αποθήκη, κυλικείο, ιατρείο, κλπ.)
- τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των εσωτερικών χώρων (π.χ. τη λειτουργία και την επάρκεια της θέρμανσης, την επάρκεια του φυσικού φωτισμού, του εξαερισμού και της ύδρευσης του σχολείου, την ύπαρξη υποδομής για άτομα που αντιμετωπίζουν κινητικές δυσκολίες, την ασφάλεια των χώρων, την καθαριότητα και καλαισθησία τους, κλπ.)

- τους εξωτερικούς χώρους του σχολείου (π.χ. την ύπαρξη αύλειου χώρου, την αποκλειστική ή όχι χρήση του αύλειου χώρου από το σχολείο, τους χώρους πρασίνου κλπ.).

Εξετάζεται ο εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας, των εργαστηρίων και των ειδικών χώρων. Εκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ο εργαστηριακός εξοπλισμός (όργανα και υλικά εργαστηρίων φυσικής-χημείας, όργανα μουσικής, υλικά ζωγραφικής, ηλεκτρονικοί υπολογιστές κλπ.)
- τα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας (τηλεοράσεις, προβολείς διαφανειών κλπ.)
- άλλα όργανα και μέσα όπως φωτοτυπικό μηχάνημα, μικροφωνικό σύστημα κ.ά., που υποστηρίζουν την εφαρμογή της εποπτικής διδασκαλίας και την ποιοτική λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Δίνεται έμφαση σε στοιχεία όπως η ύπαρξη υπολογιστών ανά αίθουσα διδασκαλίας/εργαστήριο, η σύνδεση με το διαδίκτυο, η παλαιότητα του εξοπλισμού, ο αναξιοποίητος εξοπλισμός και τα μέσα.

Εξετάζονται στοιχεία που αφορούν τους οικονομικούς πόρους της σχολικής μονάδας όπως:

- η κατανομή των εσόδων ανά κατηγορία πηγών και προβλεπόμενης δαπάνης
- η κατανομή των πραγματοποιηθεισών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη

	1	2	3	4
Οι υπάρχοντες χώροι επαρκούν για την εφαρμογή του σχολικού προγράμματος.				
Οι υπάρχοντες χώροι του σχολείου είναι κατάλληλοι για τη διδασκαλία και τη σχολική ζωή.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας καλύπτουν τις ανάγκες των μαθητών του τμήματος/της τάξης.				
Οι ειδικές αίθουσες και χώροι του σχολείου (π.χ. εργαστήρια φυσικής-χημείας, εργαστήριο Η/Υ, αίθουσα καλλιτεχνικών, αίθουσα μουσικής, αίθουσα βιβλιοθήκης-αναγνωστηρίου κ.ά.) επαρκούν για την ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών.				
Οι αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (π.χ. θεάτρου, πολλαπλών χρήσεων, αμφιθεάτρου) ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σχολικής ζωής.				

Οι χώροι της διοίκησης του σχολείου (γραφεία Διευθυντή, Υποδιευθυντή, γραφεία εκπαιδευτικών) καλύπτουν τις εργασιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών.				
Οι βοηθητικοί χώροι (κυλικείο, θυρωρείο, αποθήκη, ιατρείο, τουαλέτες) καλύπτουν τις ανάγκες των μαθητών και των εκπαιδευτικών.				
Οι εξωτερικοί χώροι του σχολείου (αύλειος χώρος, γήπεδα) είναι επαρκείς για τον αριθμό των μαθητών/τριών.				
Οι χώροι του σχολείου είναι λειτουργικοί (κατάλληλη θερμοκρασία και φωτισμός, απουσία ενοχλητικών θορύβων, σκιασμένο προαύλιο, ύπαρξη καθισμάτων στους κοινόχρηστους χώρους, κλπ).				
Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες για τη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων.				
Οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι ασφαλείς για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου.				
Το σχολείο διαθέτει υποδομή για άτομα με κινητικά προβλήματα (ασανσέρ, ειδικές ράμπες κ.ά.).				
Ο εξοπλισμός και τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου επαρκούν για την εφαρμογή του σχολικού προγράμματος.				
Ο εξοπλισμός και τα διαθέσιμα μέσα του σχολείου ανταποκρίνονται στις σύγχρονες διδακτικές ανάγκες και μαθησιακές διαδικασίες.				
Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο εργαστηριακό εξοπλισμό (όργανα και υλικά εργαστηρίων φυσικής-χημείας, όργανα μουσικής, υλικά ζωγραφικής, Η/Υ, κ.ά.) για τη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων.				
Η υποδομή του σχολείου σε οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας ικανοποιεί τις ανάγκες του Προγράμματος Σπουδών.				
Οι αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (π.χ. θεάτρου, πολλαπλών χρήσεων, αμφιθεάτρου) διαθέτουν τον απαραίτητο για τη λειτουργία τους εξοπλισμό.				

Οι ειδικές αίθουσες και χώροι του σχολείου (π.χ. εργαστήρια φυσικής-χημείας, εργαστήριο Η/Υ, αίθουσα καλλιτεχνικών, αίθουσα μουσικής, αίθουσα βιβλιοθήκης-αναγνωστηρίου κ.ά.) διαθέτουν τον απαραίτητο για τη λειτουργία τους εξοπλισμό.				
Ο εξοπλισμός των χώρων διοίκησης του σχολείου (γραφεία Διευθυντή, Υποδιευθυντή, γραφεία εκπαιδευτικών) ανταποκρίνεται στις εργασιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών.				
Το σχολείο διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό (κατάλληλες υποδομές πληροφορικής και δίκτυα επικοινωνίας) για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.				
Οι διαθέσιμοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές είναι σύγχρονης τεχνολογίας.				
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι επαρκούν για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο (ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, ενισχυτικών και άλλων παρεμβάσεων, καθώς και προγραμμάτων τοπικού/εθνικού/διεθνούς επιπέδου).				
Ο Δήμος, ο Σύλλογος Γονέων ή η τοπική κοινωνία ενισχύει οικονομικά το σχολείο.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ: ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ

Δείκτης Αξιολόγησης 1.2: Στελέχωση του σχολείου

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στην επαρκή στελέχωση της σχολικής μονάδας για την κάλυψη των διδακτικών και εξωδιδακτικών απαιτήσεων του σχολικού προγράμματος.

Ειδικότερα, εξετάζει κατά πόσο ο αριθμός, η σύνθεση, η επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση και η εμπειρία του διδακτικού προσωπικού ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες του σχολείου και τις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών. Εξετάζει, επίσης, τον βαθμό στον οποίο το διοικητικό, ειδικό επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό που στελεχώνει το σχολείο είναι επαρκές ως προς τις εξω-διδακτικές απαιτήσεις της σχολικής μονάδας –απαιτήσεις που συνδέονται με τη στήριξη του διδακτικού και διοικητικού έργου του σχολείου, την ικανοποίηση των ατομικών και κοινωνικών αναγκών των μαθητών, θέματα καθαριότητας, συντήρησης, φύλαξης του σχολικού κτιρίου κ.λπ.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η διερεύνηση του βαθμού στον οποίο το διδακτικό προσωπικό (αριθμός, σύνθεση, εμπειρία, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση), καθώς και το διοικητικό, ειδικό επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό που στελεχώνει το σχολείο επαρκούν για την καλή λειτουργία του σχολείου.

Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η ύπαρξη του απαραίτητου διδακτικού προσωπικού για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την ανταπόκριση του σχολείου στα ιδιαίτερα ατομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού. Εντοπίζονται προβλήματα και ελλείψεις όπως η μη έγκαιρη κάλυψη κενών θέσεων εκπαιδευτικών, οι συχνές αλλαγές στο διδακτικό προσωπικό, η διδασκαλία ενός μαθήματος από εκπαιδευτικούς άλλης ειδικότητας κ.λπ.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με τον Δείκτη 2.3 που αφορά στην αξιοποίηση της εμπειρίας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, την υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού κατά την υλοποίηση του έργου τους, καθώς και τον συντονισμό της συνεργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Επάρκεια διδακτικού προσωπικού (αριθμός, σύνθεση, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, εμπειρία των εκπαιδευτικών)
- Επάρκεια λοιπού προσωπικού

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων, βιογραφικά εκπαιδευτικών, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κλπ.) που σχετίζονται με το διδακτικό και το λοιπό προσωπικό, καθώς και με τις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού.
- Κωδικοποίηση στοιχείων από την ισχύουσα νομοθεσία και σχετικά διοικητικά έγγραφα που αναφέρονται στο δείκτη.
- Συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων για την εκτίμηση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν και την αποτίμηση των επιμέρους διαστάσεων του δείκτη.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ο αριθμός των εκπαιδευτικών και η σύνθεση του Συλλόγου Διδασκόντων
- το διδακτικό έργο των εκπαιδευτικών (ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα) και η ανάληψη γνωστικών αντικειμένων αντίστοιχων ή όχι με την ειδικότητά τους
- η επιστημονική /παιδαγωγική κατάρτιση (σπουδές, επιμόρφωση) και η επιστημονική δραστηριότητα των εκπαιδευτικών (συγγραφικό έργο, συνέδρια, ημερίδες, επιμορφωτικά προγράμματα, συμμετοχή σε καινοτόμες δράσεις)
- η επαγγελματική εμπειρία των εκπαιδευτικών, ο χρόνος υπηρεσίας στο συγκεκριμένο σχολείο και η εργασιακή τους σχέση (μόνιμοι, αναπληρωτές, ωρομίσθιοι)
- η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες διοικητικού χαρακτήρα, όπως γραμματειακή υποστήριξη, παρακολούθηση απουσιών, παραλαβή και διανομή σχολικών βιβλίων κ.ά., (ώρες απασχόλησης την εβδομάδα)
- η ύπαρξη διοικητικού / ειδικού επιστημονικού / βοηθητικού προσωπικού κατά κατηγορία απασχόλησης.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Οι κενές θέσεις των εκπαιδευτικών καλύπτονται έγκαιρα με την έναρξη του σχολικού έτους.				
Το σχολείο διαθέτει τους εκπαιδευτικούς που απαιτούνται ανά ειδικότητα για τη διδασκαλία των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων.				
Η αναλογία ανάμεσα στο μόνιμο προσωπικό και τους αναπληρωτές / ωρομίσθιους εκπαιδευτικούς δε δημιουργεί κωλύματα στο σχολικό πρόγραμμα.				
Η επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών.				
Η εμπειρία των εκπαιδευτικών επαρκεί για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολείου.				
Οι ανάγκες των μαθητών για ειδική ή πρόσθετη διδασκαλία (ενισχυτική διδασκαλία, Τάξη Υποδοχής, Τμήμα Ένταξης) καλύπτονται επαρκώς από το διδακτικό προσωπικό.				
Οι ανάγκες του σχολείου σε ειδικό επιστημονικό προσωπικό (για ζητήματα καθοδήγησης, συμβουλευτικής και υποστήριξης των μαθητών/τριών) καλύπτονται επαρκώς από τη συνεργασία του σχολείου με εξειδικευμένα κέντρα και υπηρεσίες του ΥΠΑΙΘΠΑ.				
Το διοικητικό προσωπικό επαρκεί για τη στήριξη του διδακτικού και διοικητικού έργου του σχολείου.				
Το βοηθητικό προσωπικό με αρμοδιότητες σχετικές με την καθαριότητα, συντήρηση και φύλαξη του σχολείου καλύπτει τις ανάγκες της σχολικής μονάδας.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.1: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης εξετάζει τις πρακτικές του σχολείου που αφορούν την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής.

Ειδικότερα, αποτιμώνται πρακτικές που καθορίζουν την ποιότητα της σχολικής ζωής όπως η καταγραφή των γενικών επιδιώξεων και προσανατολισμών των μελών της σχολικής κοινότητας σχετικά με το τι οφείλει το σχολείο να επιτύχει κατά τα επόμενα χρόνια, η διατύπωση ενός συνόλου κοινά αποδεκτών αρχών και αξιών που διέπουν την όλη εκπαιδευτική διαδικασία, η υποστήριξη μηχανισμών και διαδικασιών που διευκολύνουν την επικοινωνία, τη συνεργασία, τη συμμετοχή και τη συλλογική δράση των μελών της σχολικής κοινότητας.

Αποτιμώνται, επίσης, στοιχεία που αφορούν τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος. Δίνεται έμφαση στη διαμόρφωση ενός λειτουργικού ωρολογίου προγράμματος, στον προσδιορισμό των συγκεκριμένων προτεραιοτήτων και στόχων για τη λειτουργία του σχολείου κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διαχείριση των ενεργειών για την επίτευξή τους, με βασικές παραμέτρους την ουσιαστική υποστήριξη και τον συντονισμό για την αρτιότερη ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτόν αποτιμώνται οι διαδικασίες που αναπτύσσονται στη σχολική μονάδα για την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής. Εξετάζονται οι πρακτικές σχεδιασμού, εφαρμογής και διαχείρισης του σχολικού προγράμματος, καθώς και παράμετροι που προσδιορίζουν την οργανωσιακή κουλτούρα των μελών της σχολικής κοινότητας (διαμόρφωση κοινού οράματος για το σχολείο, κοινό πλαίσιο αρχών και αξιών, συλλογικό πλαίσιο εργασίας και λήψης αποφάσεων κ.λπ.) και διαμορφώνουν τη συμπεριφορά τους απέναντι στις λειτουργίες του σχολείου.

Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και η εφαρμογή του σχολικού προγράμματος, η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας, συμμετοχικότητας και συλλογικότητας κ.ά. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (οργάνωσης και

συντονισμού των δράσεων, επικοινωνίας και συνεργασίας κ.λπ.).

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Διαχείριση μέσων και πόρων, Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού, Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς – κοινωνικούς φορείς, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, Επίτευξη των στόχων του σχολείου κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Διατύπωση των βασικών επιδιώξεων του σχολείου (όραμα, αξίες και στόχοι του σχολείου)
- Διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού και συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας
- Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού σχολικού προγράμματος

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Διερεύνηση των επιμέρους χαρακτηριστικών του δείκτη (υποστήριξη συνεργατικού-συμμετοχικού πλαισίου εργασίας, ανάπτυξη αποτελεσματικού δικτύου επικοινωνίας – πληροφορίας, συντονισμός ανάπτυξης του σχολικού προγράμματος κ.λπ.) από την οπτική α) του Διευθυντή, β) του διδακτικού προσωπικού, γ) ομάδων μαθητών ή/και δ) ομάδων γονέων, με ατομικές/ ομαδικές συνεντεύξεις ή ερωτηματολόγια.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ετήσιος προγραμματισμός δράσεων (υπάρχει, και εάν ναι, τι περιλαμβάνει;)
- αριθμός ημερών κανονικής πραγματοποιηθείσας λειτουργίας του σχολείου (σε μη-

νιαία & ετήσια βάση)

- αριθμός απολεσθεισών διδακτικών ωρών (εξαιρούνται οι επίσημες αργίες και ημιαργίες) σε μηνιαία ή ετήσια βάση ανά μάθημα και τάξη
- καταγραφή βασικών λόγων απώλειας διδακτικών ωρών (βασικοί λόγοι, κατανομή απολεσθεισών ωρών ανά λόγο)
- συνεδριάσεις Συλλόγου Διδασκόντων με στόχο τον προγραμματισμό και τον συντονισμό εφαρμογής του Σχολικού Προγράμματος (αριθμός, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, βασικές αποφάσεις)
- βαθμός υλοποίησης των βασικών αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων
- συνεδριάσεις ομάδων διδασκόντων (αριθμός, θέμα, χρονική διάρκεια, χρονική διασπορά στο σχολικό έτος, αριθμός συμμετεχόντων, βασικές αποφάσεις)
- βαθμός υλοποίησης των βασικών αποφάσεων των ομάδων διδασκόντων
- συνεργασία της σχολικής μονάδας με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης (βαθμός και ταχύτητα διεκπεραίωσης υποθέσεων και εγγράφων της σχολικής μονάδας).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η Διεύθυνση με τη συνεργασία των μελών της σχολικής κοινότητας έχει διατυπώσει τις κεντρικές επιδιώξεις του σχολείου σχετικά με το τι οφείλει να επιτύχει κατά τα επόμενα χρόνια (όραμα, αξίες και στόχοι του σχολείου).				
Οι εκπαιδευτικοί έχουν συμφωνήσει πάνω σ' ένα γενικό πλαίσιο αρχών και εφαρμόζουν τον εσωτερικό κανονισμό του σχολείου για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων.				
Η Διεύθυνση υποστηρίζει ένα συνεργατικό, συμμετοχικό, συλλογικό πλαίσιο εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.				
Οι αποφάσεις που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή είναι αποτέλεσμα συλλογικών και δημοκρατικών διαδικασιών.				
Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν ισότιμα στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τη λειτουργία του σχολείου.				
Η Διεύθυνση διασφαλίζει την τήρηση των αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων.				

Ενθαρρύνεται η συμμετοχή των μαθητών στις αποφάσεις του σχολείου, όπου προβλέπεται.				
Οι απόψεις και τα αιτήματα μαθητών και γονέων λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων.				
Διαμορφώνονται οι κατάλληλες συνθήκες για την αποτελεσματική επικοινωνία των μελών της σχολικής κοινότητας μεταξύ τους και με το εξωτερικό περιβάλλον.				
Η Διεύθυνση διασφαλίζει θετικό κλίμα και υποστηρίζει τη λειτουργία του σχολείου ως χώρο μάθησης και παροχής ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές.				
Η Διεύθυνση υποστηρίζει και συντονίζει την άρτια και καλή ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος.				
Από την αρχή της σχολικής χρονιάς, ο Σύλλογος Διδασκόντων θέτει συγκεκριμένους στόχους και προτεραιότητες και προγραμματίζει τις δράσεις για την υλοποίησή τους.				
Οι προγραμματισμένες δραστηριότητες του σχολείου πραγματοποιούνται με τρόπο ικανοποιητικό.				
Η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος διέπεται από παιδαγωγικές - διδακτικές αρχές και παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες μαθητών και εκπαιδευτικών.				
Αναλαμβάνονται οι απαραίτητες πρωτοβουλίες και ενέργειες με σκοπό την τήρηση του ωρολογίου προγράμματος (π.χ. λόγω απουσίας εκπαιδευτικών).				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεργάζεται με τους μαθητές για την καλύτερη υλοποίηση του σχολικού προγράμματος.				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεργάζεται με τον Σύλλογο Γονέων/Κηδεμόνων για τη διαμόρφωση και αποτελεσματική εφαρμογή του σχολικού προγράμματος.				
Η Διεύθυνση εξασφαλίζει την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με τα θέματα που το αφορούν.				

Οι διοικητικές/εξωδιδασκτικές εργασίες οργανώνονται αποτελεσματικά σύμφωνα με τις προτεραιότητες της σχολικής μονάδας.				
Η Διεύθυνση διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις πιθανές διαφορές/διαφωνίες μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.2: Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων

Περιγραφή:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη εξετάζεται πόσο αποτελεσματικά διαχειρίζεται και αξιοποιεί η σχολική μονάδα τα διαθέσιμα μέσα και πόρους. Εξετάζονται παράμετροι όπως η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων σύμφωνα με τις ανάγκες του σχολείου, η εξασφάλιση της δυνατότητας αξιοποίησης των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού από τα μέλη της σχολικής κοινότητας (μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς), η ανάπτυξη διαδικασιών για την αποτελεσματική ένταξη των ΤΠΕ στη λειτουργία του σχολείου, καθώς και διαδικασιών που διευκολύνουν την προσβασιμότητα και υποστηρίζουν την ασφάλεια των μαθητών σε όλους του χώρους του σχολείου. Αποτιμάται επίσης η ανάπτυξη πρωτοβουλιών με στόχο την εξεύρεση πρόσθετων μέσων και πόρων για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του σχολείου.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό επιχειρείται η αποτίμηση των πρακτικών του σχολείου που αφορούν τη διαχείριση των πόρων και την αξιοποίηση των μέσων της σχολικής μονάδας. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η ιεράρχηση των αναγκών του σχολείου ανάλογα με τη σημασία τους και η ανάλογη κατανομή των διαθέσιμων πόρων, η συνεργασία του σχολείου με τοπικούς και άλλους φορείς για την εξεύρεση πρόσθετων μέσων ή πόρων, πρακτικές που υποστηρίζουν την ένταξη των ΤΠΕ στη λειτουργία του σχολείου κ.ά. Εντοπίζονται προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων
- Αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού
- Προσβασιμότητα και ασφάλεια των μαθητών σε όλους τους χώρους του σχολείου
- Ένταξη και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη λειτουργία του σχολείου

Μέθοδος Εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Παρατήρηση των μαθητών, των εκπαιδευτικών και του βοηθητικού προσωπικού, ως προς τη χρήση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού.
- Καταγραφή της άποψης των μαθητών και των εκπαιδευτικών με ομαδικές συνεντεύξεις ή συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων, σχετικά με το γιατί χρησιμοποιούνται ή δεν χρησιμοποιούνται ορισμένοι χώροι ή εξοπλισμός.
- Συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων σχετικά με το κατά πόσο η κατανομή των ποσών που διατέθηκαν από την αρχή της σχολικής χρονιάς (ή κατά τη διάρκεια του προηγούμενου σχολικού έτους) για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών του σχολείου είναι ανάλογη με τη σημασία που αποδίδουν οι εκπαιδευτικοί στις ανάγκες αυτές.
- Ερωτηματολόγιο ή συνέντευξη των συντελεστών της σχολικής μονάδας (εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων) για την καταγραφή των απόψεών τους σχετικά με τα επιμέρους χαρακτηριστικά του δείκτη (ορθολογική κατανομή οικονομικών πόρων, αξιοποίηση των χώρων, του εξοπλισμού και των ΤΠΕ, ασφάλεια των μαθητών κ.λπ.).

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ποσά που διατέθηκαν για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών του σχολείου (επισκευές, επιδιορθώσεις, αντικαταστάσεις εξοπλισμού, θέρμανση, ύδρευση κ.ά.)
- ενέργειες για την εξοικονόμηση αναλώσιμων υλικών και τελών τηλεπικοινωνιών (οικονομικά αποτελέσματα)
- ποσά που διατέθηκαν για την προμήθεια πολυμέσων

- έλεγχος καταλληλότητας και προσαρμογές και κτηρίου για την ενίσχυση της ασφάλειας των μαθητών
- συχνότητα χρήσης: βοηθητικών σχολικών χώρων (διδασκτικές ώρες κατ' έτος), σχολικής βιβλιοθήκης (αριθμός βιβλίων που διακινήθηκαν σε μαθητές κατ' έτος), πολυμέσων, αθλητικών εγκαταστάσεων
- αξιοποίηση των σχολικών υποδομών από την τοπική κοινότητα (είδος υποδομών, είδος χρήσης, χρήστες, συχνότητα χρήσης)
- χρήση εξωσχολικών χώρων για δραστηριότητες του σχολείου, όπως αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικοί χώροι κ.ά. (είδη χώρων, είδη δραστηριοτήτων, συχνότητα χρήσης, κόστος χρήσης, συμφωνίες με εξωσχολικούς φορείς).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η διαχείριση των οικονομικών πόρων γίνεται με ορθολογικό τρόπο.				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση των πόρων του σχολείου.				
Η Διεύθυνση του σχολείου συνεργάζεται αποτελεσματικά με τη Σχολική Επιτροπή στην κατανομή και στη διαχείριση των πόρων.				
Η Διεύθυνση του σχολείου φροντίζει για τη συντήρηση του κτηρίου.				
Η Διεύθυνση του σχολείου φροντίζει για την καθαριότητα του κτηρίου σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.				
Το σχολείο λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την προστασία των μαθητών σε όλους τους χώρους.				
Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές έχουν εύκολη πρόσβαση στα διαθέσιμα μέσα (διάφορους χώρους και εξοπλισμό).				
Η Διεύθυνση του σχολείου ενθαρρύνει την αξιοποίηση των υποδομών και του εξοπλισμού του σχολείου από εκπαιδευτικούς και μαθητές.				

Παρέχεται η δυνατότητα στους γονείς και τους φορείς της τοπικής κοινωνίας να αξιοποιούν τις υποδομές και τα μέσα του σχολείου για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκτός σχολικού προγράμματος.				
Το σχολείο αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την εξεύρεση πρόσθετων πόρων και μέσων με στόχο την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του σχολικού προγράμματος (π.χ. χρήση του γηπέδου του Δήμου από τους μαθητές του σχολείου).				
Το σχολείο εφαρμόζει ολοκληρωμένη πολιτική για την ένταξη των ΤΠΕ στη λειτουργία του σχολείου (υποστήριξη διδασκαλίας και μάθησης, επικοινωνία εντός και εκτός σχολείου, ανάπτυξη δικτύων).				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.3: Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στις διαδικασίες που αναπτύσσονται στο σχολείο για την αξιοποίηση, την υποστήριξη και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Ειδικότερα, εξετάζονται στοιχεία που αφορούν την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ικανότητες, δεξιότητες και εμπειρίες του καθενός. Εξετάζεται, επίσης, ο βαθμός στον οποίο οι διοικητικές - οργανωτικές πρακτικές του σχολείου διευκολύνουν και υποστηρίζουν τη συνεργασία ανάμεσα στο διδακτικό προσωπικό (των εκπαιδευτικών τμημάτων τάξης, ίδιας ή διαφορετικής ειδικότητας) και συντονίζουν αποτελεσματικά τη συνεργασία αυτή με στόχο την καλύτερη ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών. Τέλος, αποτιμώνται οι διαδικασίες και οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο σχολείο για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τη βελτίωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής τους κατάρτισης στο πλαίσιο των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η αποτίμηση των πρακτικών του σχολείου σε σχέση με την αξιοποίηση, την υποστήριξη και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Διαπιστώνονται καλές πρακτικές όπως η κατανομή των εργασιών στο διδακτικό προσωπικό σύμφωνα με τις ικανότητες και τις εμπειρίες του, η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών που επιτρέπουν την επικοινωνία και τη συνεργασία των εκπαιδευτικών, διαδικασίες στήριξης των εκπαιδευτικών στις ιδιαίτερες ανάγκες τους, η διαμόρφωση πρακτικών υποδοχής και στήριξης των νέων εκπαιδευτικών, η παροχή ευκαιριών για ενδοσχολική και εξωσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.ά. Εντοπίζονται τυχόν προβλήματα και αδυναμίες σε σχέση με τα επιμέρους χαρακτηριστικά του δείκτη.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Αξιοποίηση της εμπειρίας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών
- Υποστήριξη της συνεχούς επιστημονικής και παιδαγωγικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών
- Υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών και των συνεργασιών μεταξύ τους

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων και καταγραφή των απόψεών τους για ζητήματα που σχετίζονται με το δείκτη.
- Συγκέντρωση των απόψεων των εκπαιδευτικών με ερωτηματολόγιο σχετικά με τις διαφορετικές διαστάσεις του δείκτη.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- κατανομή διδακτικού και διοικητικού έργου στα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού (ανάλογα με τις ανάγκες του σχολείου αλλά και την εμπειρία και τις ιδιαίτερες δεξιότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού - περιγραφή κατανομής με σχετική τεκμηρίωση)
- συναντήσεις του Συλλόγου Διδασκόντων ή ομάδων εργασίας ετησίως (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας)
- συμμετοχές εκπαιδευτικών σε ενδοσχολικές ή άλλες επιμορφώσεις (ως επιμορφούμενοι ή ως επιμορφωτές) (θεματολογία, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, φορέας παροχής επιμορφωτικού προγράμματος, τρόπος οργάνωσης)
- συμμετοχές εκπαιδευτικών σε επιστημονικά/ παιδαγωγικά συνέδρια (ως σύνεδροι ή ως εισηγητές), σε ερευνητικά προγράμματα και σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων (θέμα συνεδρίου ή εισήγησης, φορέας οργάνωσης συνεδρίου, ερευνητικός φορέας, πλήθος συμμετεχόντων)

- συμμετοχή και συνεργασία στην εκπόνηση και υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο)
- συνεργασία εκπαιδευτικών σε επιστημονικές δραστηριότητες, στην προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών και στη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης
- μη θεσμοθετημένες συνεργασίες μεταξύ εκπαιδευτικών (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας)
- υποστηρικτικές δράσεις προς νέους εκπαιδευτικούς στη σχολική μονάδα (είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Το διδακτικό προσωπικό του σχολείου αξιοποιείται ανάλογα με τις δεξιότητες και τις εμπειρίες του κάθε μέλους για τις ανάγκες του σχολείου.				
Η κατανομή των αρμοδιοτήτων στους εκπαιδευτικούς του σχολείου είναι δίκαιη.				
Η Διεύθυνση υποστηρίζει τη συνεργασία των εκπαιδευτικών ανά ειδικότητα ή/και τάξη αλλά και ανάμεσα σε ειδικότητες και τάξεις.				
Αναπτύσσονται διαδικασίες στήριξης των εκπαιδευτικών στις ειδικότερες επιστημονικές και παιδαγωγικές τους ανάγκες.				
Στο σχολείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις για τις ανάγκες των εκπαιδευτικών.				
Στο σχολείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις από ειδικούς επιστήμονες με πρωτοβουλία της Διεύθυνσης και του Συλλόγου Διδασκόντων.				
Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου εκδηλώνουν ενδιαφέρον συμμετοχής σε επιμορφωτικά προγράμματα, εκπαιδευτικά ερευνητικά προγράμματα ή /και επιστημονικά συνέδρια.				
Το σχολείο δημιουργεί συνθήκες επιτυχίας των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί για την επαγγελματική τους ανάπτυξη (π.χ. υποστήριξη της δυνατότητας για από κοινού σχεδιασμό της διδασκαλίας κ.λπ.).				

Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται τακτικά μεταξύ τους για διάφορα παιδαγωγικά/ διδακτικά θέματα (τρόποι αξιολόγησης μαθητών, διαθεματική προσέγγιση μιας διδακτικής ενότητας κ.λπ.).				
Το σχολείο υποστηρίζει την ομαλή προσαρμογή και ένταξη των νέων μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Δείκτης Αξιολόγησης 3.1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στις διδακτικές πρακτικές που αναπτύσσονται στη σχολική τάξη. Η ποιότητα της διδασκαλίας επηρεάζεται από παραμέτρους, όπως η ιδιαιτερότητα του γνωστικού αντικείμενου, η δυναμική του μαθητικού πληθυσμού της τάξης, τα σχολικά εγχειρίδια και η ποιότητα του Προγράμματος Σπουδών. Ωστόσο, βασικές διαστάσεις ποιότητας για την αποτίμηση των διδακτικών πρακτικών θεωρούνται, μεταξύ άλλων, και: ο σχεδιασμός της διδασκαλίας, η υιοθέτηση διδακτικών μεθόδων και στρατηγικών οργάνωσης της τάξης ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών και το αντικείμενο της διδασκαλίας, η αποτελεσματική διαχείριση της τάξης με την αξιοποίηση του διαθέσιμου χρόνου και των μέσων διδασκαλίας, η ανάθεση εργασιών ως διαδικασία που συμπληρώνει και προάγει τη διδασκαλία και τη μάθηση. Επιπλέον, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης, καθώς και στη συμμετοχή τους σε μορφές ενεργητικής και συνεργατικής μάθησης, στοιχεία που αποτυπώνουν την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η αποτίμηση των διδακτικών πρακτικών του σχολείου. Αποτιμώνται παράμετροι που προσδιορίζουν την ποιότητα της διδασκαλίας (σχεδιασμός, μέθοδος, χρήση μέσων, διαχείριση του διδακτικού χρόνου, διαφοροποίηση της διδασκαλίας, χρήση ΤΠΕ και μέσων διδασκαλίας, εμπλοκή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης κ.λπ.), διαπιστώνονται καλές πρακτικές και εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Σχεδιασμός /δόμηση της διδασκαλίας και αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου
- Καταλληλότητα και ποικιλία διδακτικών προσεγγίσεων
- Χρήση διαθέσιμου εξοπλισμού και μέσων από εκπαιδευτικούς και μαθητές
- Διάδραση εκπαιδευτικού-μαθητή και ενεργός συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων, που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη, από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Παρατήρηση επιλεγμένων διαστάσεων της διδασκαλίας από συνάδελφο ίδιας ή διαφορετικής ειδικότητας. Επανάληψη της διαδικασίας στην τάξη του συναδέλφου με αντιστροφή των ρόλων διδάσκοντα – παρατηρητή. Συζήτηση των δεδομένων που θα προκύψουν.
- Παρατήρηση της διδασκαλίας ως προς μια συγκεκριμένη διάσταση του δείκτη και για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (π.χ. 3 διδακτικές ώρες), τήρηση ατομικού ημερολογίου και μελέτη των στοιχείων που θα προκύψουν.
- Συγκέντρωση των απόψεων των μαθητών με ερωτηματολόγιο σχετικά με ορισμένες πτυχές της διδασκαλίας στην τάξη.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων κ.λπ.) αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- σχέδια ή σενάρια διδασκαλίας (αριθμός, μάθημα, τάξη)
- πρόσθετο διδακτικό υλικό που έχει χρησιμοποιηθεί (είδος, μαθήματα, τάξεις)
- χρήση των ΤΠΕ στα μαθήματα (αριθμός διδακτικών ωρών ανά μάθημα και τάξη, τρόποι ένταξης)
- καινοτόμες διδακτικές εφαρμογές που εμπλέκουν ενεργητικά τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία (αριθμός διδακτικών ωρών ανά μάθημα και τάξη, περιγραφή προσεγγίσεων)

- εκπαιδευτικές επισκέψεις (αριθμός, τόπος, σύνδεση με στόχους μαθήματος, δραστηριότητες στο πεδίο).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει τη διδασκαλία τόσο σε ετήσια βάση όσο και σε επίπεδο ενότητας. Προβαίνει σε συνολική θεώρηση της ύλης και προγραμματίζει τη διδασκαλία των επιμέρους ενοτήτων σε σχέση με τους στόχους του μαθήματος, το χρονικό πλαίσιο και το συγκεκριμένο μαθητικό δυναμικό της τάξης του.				
Ο εκπαιδευτικός προετοιμάζει συστηματικά τη διδασκαλία του σε επίπεδο διδακτικής ώρας, καθορίζοντας σαφείς διδακτικούς/ μαθησιακούς στόχους και τους τρόπους επίτευξής τους (π.χ. στρατηγικές διδασκαλίας και οργάνωσης της τάξης, μέσα διδασκαλίας, διδακτικό χρόνο, μεθόδους αξιολόγησης των μαθητών).				
Ο εκπαιδευτικός οργανώνει το συνολικό διδακτικό χρόνο (σε ετήσια βάση) και αξιοποιεί αποτελεσματικά τη διδακτική ώρα για την υλοποίηση των στόχων και του περιεχομένου του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών.				
Χρησιμοποιείται ποικιλία διδακτικών μεθόδων ανάλογα με το αντικείμενο διδασκαλίας, τις γνώσεις, το επίπεδο κατανόησης και τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών.				
Εφαρμόζονται ποικίλα οργανωτικά σχήματα στην τάξη (διδασκαλία στο σύνολο της τάξης ως ομάδας, εξατομικευμένη διδασκαλία, διδασκαλία με ομάδες εργασίας) ανάλογα με τους στόχους του μαθήματος και τις ανάγκες του κάθε μαθητή.				
Ο έλεγχος, η παρουσίαση και η συζήτηση των εργασιών αξιοποιούνται συστηματικά για την ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής πράξης αλλά και για την εκτίμηση της επίδοσης των μαθητών.				
Ο εκπαιδευτικός αναζητά, οργανώνει και χρησιμοποιεί τα κατάλληλα μέσα διδασκαλίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών και τις ανάγκες των μαθητών.				

Οι μαθητές χρησιμοποιούν με δημιουργικό τρόπο τον εξοπλισμό και τα διαθέσιμα μέσα κατά τη διάρκεια του μαθήματος.				
Η εργασία που ανατίθεται στους μαθητές υποστηρίζει και επεκτείνει τους στόχους και το περιεχόμενο διδασκαλίας και είναι ανάλογο βαθμού δυσκολίας με τις δυνατότητες των μαθητών.				
Οι μαθητές συμμετέχουν σε συλλογικές εργασίες και συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομάδες διαφορετικής σύνθεσης και μεγέθους.				
Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης.				
Οι μαθητές συμμετέχουν στο μάθημα, διατυπώνουν προβληματισμούς και υποστηρίζουν τις προσωπικές τους απόψεις.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Δείκτης Αξιολόγησης 3.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών

Περιγραφή:

Ο δείκτης εξετάζει τις παιδαγωγικές πρακτικές που διαμορφώνουν τη λειτουργία της σχολικής τάξης, καθώς και τις πρακτικές αξιολόγησης των μαθητών.

Εστιάζει την προσοχή σε παραμέτρους που προσδιορίζουν την ποιότητα της παιδαγωγικής σχέσης δασκάλου-μαθητή, όπως είναι η ανταπόκριση του εκπαιδευτικού στις εξατομικευμένες ανάγκες του κάθε μαθητή, οι σταθερά υψηλές προσδοκίες του για όλους τους μαθητές και η παρακίνησή τους για την εκπλήρωση των προσδοκιών αυτών, η ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών, ο σαφής προσδιορισμός των αρχών με βάση τις οποίες διαμορφώνεται η εκπαιδευτική διαδικασία και η διασφάλιση γενικά κατάλληλου παιδαγωγικού κλίματος.

Περαιτέρω επικεντρώνει το ενδιαφέρον στην ποιότητα της αξιολογικής διαδικασίας που αναπτύσσεται στη σχολική τάξη: η διαμορφωτική λειτουργία της αξιολόγησης για την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας, η υιοθέτηση ποικίλων αξιολογικών μεθόδων ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο της διδασκαλίας, η συστηματική καταγραφή της επίδοσης των μαθητών και η τακτική ενημέρωσή τους για την ποιότητα της εργασίας τους, αποτελούν, μεταξύ άλλων, σημαντικά στοιχεία για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό επιχειρείται η αποτίμηση των παιδαγωγικών πρακτικών και των πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών που αναπτύσσονται στη σχολική τάξη. Με τη μελέτη παραμέτρων που προσδιορίζουν την παιδαγωγική σχέση/επικοινωνία δασκάλου-μαθητή, καθώς και την ποιότητα της λειτουργίας της αξιολόγησης (σαφές πλαίσιο εργασίας, παιδαγωγικό κλίμα, δράσεις ενίσχυσης και υποστήριξης των μαθητών, αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης για ανατροφοδότηση και βελτίωση της διδασκαλίας κ.λπ.) εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες και αναγνωρίζονται ικανοποιητικά αποτελέσματα (ως απόρροια καλών πρακτικών και ομαλής λειτουργίας της σχολικής τάξης).

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός

της σχολικής ζωής, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης δασκάλου-μαθητή
- Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης
- Συστηματική παρακολούθηση της προόδου και ανατροφοδότηση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους
- Αξιοποίηση δεδομένων της αξιολόγησης για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων, που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη, από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τήρηση ατομικού ημερολογίου από τον εκπαιδευτικό για την καταγραφή στοιχείων της διδακτικής διαδικασίας που συνδέονται με επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη: για παράδειγμα, καταγραφή των περιπτώσεων κατά τις οποίες έχει αξιοποιήσει δεδομένα αξιολόγησης των μαθητών για βελτίωση της διδασκαλίας ή για εξατομικευμένη παρέμβαση και υποστήριξη κ.λπ.
- Παρατήρηση επιλεγμένων διαστάσεων της διδασκαλίας, σχετικών με τον συγκεκριμένο δείκτη, από συνάδελφο ίδιας ή διαφορετικής ειδικότητας. Επανάληψη της διαδικασίας στην τάξη του συναδέλφου με αντιστροφή των ρόλων διδάσκοντα – παρατηρητή. Συζήτηση των δεδομένων που θα προκύψουν.
- Καταγραφή των απόψεων των μαθητών ή και των γονέων με ερωτηματολόγιο σχετικά με την ποιότητα των παιδαγωγικών πρακτικών και των πρακτικών αξιολόγησης (βλ. ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη).

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων, κ.λπ.) αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- αρχεία τήρησης στοιχείων για τους μαθητές ανά μάθημα και τάξη (είδη αρχείων, είδος πληροφοριών που συλλέγονται, διαδικασίες, χρήση των αρχείων)
- αξιολόγηση μαθητών ανά μάθημα και τάξη (μορφές αξιολόγησης, συχνότητα)
- δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης υποστήριξης σε μαθητές (μορφές δράσεων, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών)
- κανονισμοί λειτουργίας σχολικής τάξης (περιεχόμενο, τρόποι εφαρμογής)
- Τρόποι διάχυσης της ενημέρωσης προς γονείς και μαθητές, όπως ενημερωτικό δελτίο, πίνακες ανακοινώσεων, σχολική ιστοσελίδα, τηλεφωνικές επαφές (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές συνδιαμορφώνουν το πλαίσιο και τον κανονισμό λειτουργίας της τάξης.				
Ο εκπαιδευτικός φροντίζει για την οργάνωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας. Διαμορφώνει στην τάξη κλίμα αλληλοκατανόησης, δείχνει σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή, αντιμετωπίζει με διακριτικότητα ζητήματα πειθαρχίας που τυχόν παρουσιάζονται, ρυθμίζει συγκρούσεις με ορθολογική επιχειρηματολογία.				
Στην τάξη καλλιεργείται κλίμα συμμετοχικότητας, συνεργασίας και συλλογικότητας. Ο ρόλος που υιοθετεί ο εκπαιδευτικός κατά τη διδασκαλία (π.χ. ρόλος συντονιστή) βοηθάει προς αυτή την κατεύθυνση.				
Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει και επιβραβεύει άμεσα τη συνεισφορά του κάθε μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία σε συνδυασμό με προηγούμενες επιδόσεις του.				
Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ποικιλία ή συνδυασμό μεθόδων/τεχνικών αξιολόγησης ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο του μαθήματος.				

Χρησιμοποιούνται τρόποι συστηματικής καταγραφής των αποτελεσμάτων αξιολόγησης των μαθητών με στόχο την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή τους για τη βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης.				
Τηρούνται αρχεία με στοιχεία που αφορούν την ποιότητα της εργασίας, την πρόοδο, τα επιτεύγματα ή τα προβλήματα στην επίδοση των μαθητών (όχι μόνο αριθμητικά, αλλά και περιγραφικά).				
Οι μαθητές ενημερώνονται τακτικά για την ποιότητα της εργασίας τους, τις επιδόσεις τους και την πρόδό τους.				
Οι μαθητές συζητούν με τους εκπαιδευτικούς σχετικά με την πρόδο τους και οι απόψεις τους λαμβάνονται υπόψη.				
Οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις αξιοποιούνται για την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας και τη βελτίωση των μαθητών.				
Παρακολουθείται η ατομική πρόοδος του μαθητή (ή ομάδων μαθητών) και αναπτύσσονται δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης υποστήριξης σε μαθητές.				

Ερωτηματολόγιο μαθητών

Για την ανίχνευση της ποιότητας αυτού του δείκτη απαραίτητη κρίνεται και η γνώμη των μαθητών που αποτυπώνει πώς οι ίδιοι αντιλαμβάνονται την προσπάθεια του διδάσκοντος, κατά πόσο πείθονται για τη σκοπιμότητα και την αποτελεσματικότητα της και συμμετέχουν με συγκατάβαση και ενδιαφέρον στη μαθησιακή διαδικασία.

Οι σχετικές ερωτήσεις έχουν ως θέμα τους το περιεχόμενο της διδασκαλίας, τη διδακτική μέθοδο και τις πιθανές δυσκολίες των ίδιων των μαθητών και ΟΧΙ το πρόσωπο του διδάσκοντος.

Πόσο ευχαριστημένοι είστε από:	1	2	3	4
Το μάθημα που παρακολουθήσατε.				
Την επεξήγηση των δύσκολων σημείων του μαθήματος.				
Την ενθάρρυνση που σας παρείχε ο εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.				

Τις ευκαιρίες να συμμετάσχετε στο μάθημα.				
Την ατμόσφαιρα που υπήρχε κατά τη διάρκεια του μαθήματος.				
Το φόρτο εργασίας που σας ανατέθηκε για το επόμενο μάθημα.				
Τι κατά τη γνώμη σας ήταν το πιο ανιαρό στη διάρκεια του μαθήματος.				
Τι κατά τη γνώμη σας ήταν το πιο ευχάριστο στη διάρκεια του μαθήματος.				

Σημ.: Το ερωτηματολόγιο προτείνεται να δοθεί από άλλο συνάδελφο στο τέλος μιας διδακτικής ώρας στους μαθητές. Με 2-3 τέτοια ερωτηματολόγια σε διαφορετικά τμήματα ανά διδάσκοντα (εάν αυτό είναι εφικτό) μπορεί να σχηματιστεί μια σχετικά ακριβής εικόνα της γνώμης των μαθητών. Για λόγους δεοντολογίας, **τα ερωτηματολόγια των μαθητών είναι ανώνυμα και τα επεξεργάζεται ο ίδιος ο διδάσκων, ενώ επίσης ο ίδιος κρίνει τον τρόπο που επιθυμεί αυτά να αξιοποιηθούν (αυτογνωσία, διαβούλευση με άλλους συναδέλφους, συγκέντρωση όλων των αποτελεσμάτων ανά ειδικότητα και συγκεντρωτική παρουσίασή τους, κτλ.). Σε καμία περίπτωση, τα αποτελέσματα αυτά δεν θα πρέπει να νοηθούν ως ατομική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, αφού μπορούν, και μόνο εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο, να δημοσιοποιηθούν συγκεντρωτικά (και άρα ανώνυμα) για το σύνολο ή επιμέρους ομάδες των εκπαιδευτικών.**

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 4: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 4.1: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις τυπικές και άτυπες σχέσεις που αναπτύσσονται στο σχολείο μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και των μαθητών μεταξύ τους. Εστιάζει την προσοχή στην οικοδόμηση συνεργατικών σχέσεων, σε ζητήματα επικοινωνίας, εκτίμησης και εμπιστοσύνης μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών, στοιχεία που συμβάλλουν στη βελτίωση των σχέσεων και της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Εξετάζει ζητήματα που συνδέονται με την αποτελεσματική διαχείριση προβλημάτων της συμπεριφοράς των μαθητών. Συμπεριλαμβάνει στοιχεία σχετικά με την υποστήριξη από το σχολείο κοινωνικών και ρυθμιστικών πρακτικών που ευνοούν τη βελτίωση του κλίματος και την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και των μαθητών μεταξύ τους στο πλαίσιο της σχολικής ζωής.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό επιχειρείται η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών και μεταξύ των μαθητών. Εξετάζονται οι μορφές επικοινωνίας και συνεργασίας, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων, η διαχείριση προβλημάτων στο πλαίσιο των ρυθμιστικών αρχών που διέπουν τη σχολική ζωή και η συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωσή τους. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η ενθάρρυνση της συμμετοχής, η παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (σχολική, βία, έλλειμμα επικοινωνίας).

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία εκπαιδευτικών – μαθητών
- Αποτελεσματική διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς των μαθητών
- Συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολική ζωή
- Παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Παρατήρηση των αλληλεπιδράσεων των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς σε διάφορες ευκαιρίες συνάντησής τους.
- Παρατήρηση των αλληλεπιδράσεων των μαθητών μεταξύ τους είτε στο περιβάλλον της σχολικής τάξης είτε εκτός σχολικής τάξης.
- Κοινωνιόγραμμα για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη συναισθηματική/κοινωνική δομή και τη δυναμική της σχολικής τάξης ή μιας ομάδας μαθητών.
- Βιντεοσκόπηση/μαγνητοφώνηση διδασκαλίας για τη διερεύνηση των αλληλοδράσεων που αναπτύσσονται είτε ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, είτε ανάμεσα στους μαθητές.
- Ερωτηματολόγιο μαθητών/τριών σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τη στάση των εκπαιδευτικών απέναντί τους ή την ασφάλεια που νιώθουν οι μαθητές μέσα στο σχολικό περιβάλλον.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- δράσεις εξωδιδασκτικής υποστήριξης των μαθητών από εκπαιδευτικούς (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων)
- συμμετοχή και συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών στην εκπόνηση και υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο)
- συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών στην προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών και στη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης (είδος, περιγραφή,

πλήθος συμμετεχόντων)

- συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών στη διαχείριση προβλημάτων της σχολικής ζωής (είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων)
- πρωτοβουλίες των μαθητών στο πλαίσιο της σχολικής ζωής (είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων)
- περιστατικά αλληλεγγύης μεταξύ συμμαθητών (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων, αποτελέσματα)
- περιστατικά βίας μεταξύ συμμαθητών που απασχόλησαν τον Σύλλογο Διδασκόντων ή τη Διεύθυνση του σχολείου (αριθμός, συχνότητα)
- κοινές πρωτοβουλίες μαθητών-εκπαιδευτικών σε οργανωμένες δράσεις προς τη τοπική κοινωνία όπως π.χ. δεντροφυτεύσεις, κοινωνική προσφορά, αθλητικοί αγώνες (αριθμός, είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων)
- μέσα ελεύθερης έκφρασης των μαθητών στο πλαίσιο του σχολείου (π.χ. πίνακες ανακοινώσεων, εφημερίδα, ιστολόγια, κλπ).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Οι εκπαιδευτικοί αναζητούν ευκαιρίες και αναπτύσσουν πρωτοβουλίες για δημιουργική συνεργασία με τους μαθητές.				
Οι σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών διέπονται από τις αρχές της δικαιοσύνης, της αξιοκρατίας και της εμπιστοσύνης.				
Οι εκπαιδευτικοί δημιουργούν τις προϋποθέσεις για συμμετοχή των μαθητών σε δραστηριότητες που καλλιεργούν τη συνεργατικότητα και την αλληλοβοήθεια.				
Οι εκπαιδευτικοί διαχειρίζονται τα προβλήματα συμπεριφοράς των μαθητών στο χώρο του σχολείου με ευαισθησία, διακριτικότητα, αλλά και την απαιτούμενη συνέπεια, με γνώμονα την ομαλή λειτουργία του σχολείου.				
Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται με τους μαθητές για την οργάνωση εκδηλώσεων και άλλων δραστηριοτήτων.				

Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται με τους μαθητές για τη διευθέτηση προβλημάτων της μαθητικής κοινότητας.				
Οι σχέσεις και οι συνεργασίες μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών συμβάλλουν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.				
Οι μαθητές συμπεριφέρονται σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες που έχουν διαμορφωθεί στο σχολικό περιβάλλον.				
Οι μαθητές συνεργάζονται δημιουργικά μεταξύ τους για όλα τα θέματα της σχολικής ζωής.				
Οι κανόνες που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή είναι απόρροια συναίνεσης όλων των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία.				

Ερωτηματολόγιο μαθητών/τριών

Το ακόλουθο ερωτηματολόγιο ανιχνεύει τον βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από τις σχέσεις και τη συνεργασία τους με τους εκπαιδευτικούς.

Πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από τις παρακάτω δηλώσεις:	1	2	3	4
Στο σχολείο μας αισθάνομαι ότι οι δάσκαλοι με αποδέχονται και με εκτιμούν.				
Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται αρμονικά με τους μαθητές του σχολείου μας.				
Αισθάνομαι ότι οι δάσκαλοί μου θα μου συμπαραστέκονταν σε μια δυσκολία που θα είχα.				
Αισθάνομαι ότι οι δάσκαλοί μου κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να με βοηθήσουν στα μαθήματα.				
Οι δάσκαλοι είναι δίκαιοι μαζί μου.				
Γενικά πώς θα χαρακτήριζες τη σχέση εκπαιδευτικών-μαθητών στο σχολείο σου;				

Αυτή η κατηγορία των ερωτήσεων αναφέρεται στην ασφάλεια, στην άνεση που νιώθουν οι μαθητές μέσα στο σχολικό τους περιβάλλον και τον βαθμό που οι μεταξύ τους σχέσεις επηρεάζουν την κοινωνικοποίησή τους και την πρόοδό τους στα μαθήματα.

Ερωτηματολόγιο μαθητών				
Πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από τις παρακάτω δηλώσεις:	1	2	3	4
Στο σχολείο μας δεν εκδηλώνονται συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών.				
Οι συμμαθητές μου με βοηθούν πρόθυμα, όταν έχω δυσκολίες στα μαθήματα.				
Όλοι οι μαθητές γίνονται αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους ανεξάρτητα από την εθνική τους καταγωγή, το χρώμα τους ή τις μαθησιακές δυσκολίες που έχουν.				
Αισθάνομαι ότι απειλούμαι από συμμαθητές μου.				
Οι μαθητές του σχολείου μας είναι ενωμένοι και δεν χωρίζονται σε αντιμαχόμενες παρέες.				
Όταν πρωτοήλθα στο σχολείο, αισθάνθηκα γρήγορα άνετα και φιλικά με τους συμμαθητές μου.				
<p>Αισθάνομαι φιλικά με:</p> <p>A. Κανένα.</p> <p>B. Ελάχιστους συμμαθητές μου.</p> <p>Γ. Τους περισσότερους συμμαθητές της τάξης μου.</p> <p>Δ. Τους περισσότερους συμμαθητές του σχολείου μου.</p>				

Παρατήρηση στην αυλή του σχολείου

Προτείνεται η παρατήρηση της συμπεριφοράς των μαθητών σε 4-5 διαλείμματα σε διαφορετικές χρονικές στιγμές της σχολικής χρονιάς και σε διαφορετικές διδακτικές ώρες.

Άξονες παρατήρησης:

- Καταγραφή περιστατικών σύγκρουσης μεταξύ μαθητών με ιδιαίτερη αναφορά: α) στο διακύβευμα, β) στη βιαιότητα της σύγκρουσης, γ) στον αριθμό των εμπλεκόμενων, δ) στη διάρκεια του περιστατικού, ε) στα χαρακτηριστικά των αντιτιθέμενων ομάδων, εάν αυτά μπορούν να εντοπιστούν (π.χ. αγόρια vs κορίτσια, καλοί vs αδύνατοι μαθητές, μεγάλοι vs μικροί μαθητές).
- Καταγραφή περιστατικών ειρηνικής ομαδικής δραστηριότητας (που εμπλέκει πάνω από 3-4 άτομα) με ιδιαίτερη αναφορά: α) στο είδος της (αθλητική, ομαδική συζήτηση κλπ), β) στον αριθμό των εμπλεκόμενων, γ) στη διάρκεια, δ) στα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων (ομοιογένεια vs ετερογένεια).

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 4: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 4.2: Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς-κοινωνικούς φορείς

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στην ποιότητα των σχέσεων και των συνεργασιών του σχολείου με τους γονείς και με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς. Εστιάζει σε ζητήματα που αφορούν τη διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς και την ποιότητα της ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους. Συμπεριλαμβάνει, επίσης, στοιχεία που αφορούν τις μορφές επικοινωνίας, τις διαδικασίες αλληλεπίδρασης και την ανάληψη πρωτοβουλιών οι οποίες ενισχύουν τις σχέσεις και εμπλουτίζουν το περιεχόμενο της συνεργασίας του σχολείου με άλλα σχολεία, καθώς και με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη αποτιμώνται οι τυπικές και άτυπες σχέσεις μεταξύ των γονέων και του σχολείου και το επίπεδο συνεργασιών του με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς. Εξετάζεται τόσο η ύπαρξη μηχανισμών τακτικής, αμφίδρομης και αποδοτικής επικοινωνίας του σχολείου με τους γονείς, όσο και ο βαθμός εποικοδομητικών και δημιουργικών συνεργασιών με άλλα σχολεία, καθώς και με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η υπεύθυνη πληροφόρηση, η κατανόηση και η εμπιστοσύνη, καθώς και οι καλές πρακτικές συνεργασίας με γονείς, φορείς και άλλα σχολεία. Παράλληλα εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (έλλειμμα επικοινωνίας και εμπιστοσύνης, περιορισμένη συνεργασία).

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς
- Ποιότητα ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους
- Οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Ερωτηματολόγιο/συνέντευξη γονέων για τη διερεύνηση των απόψεων και των θέσεων τους σχετικά με την ενημέρωση και την επικοινωνία με το σχολείο.
- Τήρηση ημερολογίου εκπαιδευτικών με καταγραφή των συναντήσεων ή επαφών με τους γονείς και θεμάτων συζήτησης.
- Ανάλυση περιεχομένου αναφορών τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης σε δραστηριότητες ή θέματα που αφορούν το σχολείο.
- Ανάλυση περιεχομένου αναφορών που γίνονται για το σχολείο στα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου και στις ανακοινώσεις τοπικών φορέων.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- οργανωμένες συναντήσεις εκπαιδευτικών-γονέων (αριθμός, συχνότητα, ενημέρωση της προόδου και ατομικής εξέλιξης των παιδιών, διάρκεια) κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
- άτυπες συναντήσεις ομάδων εργασίας εκπαιδευτικών-γονέων (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας) κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
- ειδικές διευθετήσεις του σχολείου για εξυπηρέτηση των γονέων, ενημερωτικό υλικό του σχολείου προς τους γονείς, εκδηλώσεις του σχολείου με ομάδα-στόχο τους γονείς (διαλέξεις κ.ά.)
- κοινές πρωτοβουλίες του σχολείου με τον Σύλλογο Γονέων (αριθμός, περιγραφή, αποτελέσματα)

- ανταπόκριση του σχολείου σε αιτήματα του Συλλόγου Γονέων ή μεμονωμένων γονέων (πλήθος αιτημάτων, περιγραφή, τρόπος ανταπόκρισης του σχολείου)
- ενστάσεις γονέων σε αποφάσεις του σχολείου (πλήθος, θέμα, τρόποι ανταπόκρισης του σχολείου)
- συναντήσεις του Διευθυντή του σχολείου με τις εκπαιδευτικές αρχές (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, εμπλεκόμενοι) και βαθμός υλοποίησης αποφάσεων
- συναντήσεις του Διευθυντή του σχολείου με εκπροσώπους του Δήμου και (αριθμός, συχνότητα, θέμα, βασικές αποφάσεις)
- συνεργασίες των εκπαιδευτικών με εκπαιδευτικές αρχές (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, εμπλεκόμενοι) και βαθμός υλοποίησης αποφάσεων
- συνεργασίες του σχολείου με άλλα σχολεία (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, εμπλεκόμενοι)
- συνεργασίες του σχολείου με εκπαιδευτικούς φορείς, όπως Πανεπιστήμια κ.ά. (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, πλήθος συμμετεχόντων)
- κοινές πρωτοβουλίες σχολείου με φορείς της τοπικής κοινωνίας (αριθμός, θέμα, περιγραφή, συμμετέχοντες)
- γνωστοποίηση των δράσεων της σχολικής κοινότητας στην τοπική κοινωνία (μέσα, είδη δράσεων, βαθμός προβολής).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Το σχολείο οργανώνει και εφαρμόζει διαδικασίες που διευκολύνουν τη συστηματική επικοινωνία με όλους τους γονείς των μαθητών.				
Το σχολείο αναπτύσσει μηχανισμούς διερεύνησης των απόψεων και των θέσεων όλων των γονέων.				
Παρέχονται ευκαιρίες για ενεργή συμμετοχή των γονέων σε δραστηριότητες και πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το σχολείο.				
Το σχολείο ενημερώνει και εμπλέκει τον Σύλλογο Γονέων στον ετήσιο προγραμματισμό δραστηριοτήτων του, καθώς και στις στρατηγικές υλοποίησής του.				
Το σχολείο διασφαλίζει τη δημιουργία κλίματος συνεργασίας, αλληλοεκτίμησης και αλληλοκατανόησης με τους γονείς.				

Το σχολείο ενημερώνει συστηματικά και υπεύθυνα όλους τους γονείς για την επίδοση και πρόοδο των παιδιών τους.				
Το σχολείο συνεργάζεται με τους γονείς για την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς των μαθητών.				
Το σχολείο συνεργάζεται συχνά και αποτελεσματικά με τους Σχολικούς Συμβούλους και τους άλλους υπηρεσιακούς φορείς για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού του έργου.				
Το σχολείο αξιοποιεί τους υφιστάμενους φορείς υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου (Υπεύθυνους και Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, ΚΕΔΔΥ κ.ά.).				
Η συνεργασία του σχολείου με το Δήμο και τη Σχολική Επιτροπή είναι εποικοδομητική.				
Το σχολείο συνεργάζεται με τα σχολεία προέλευσης και υποδοχής των μαθητών του, προκειμένου να διευκολύνει την προσαρμογή των μαθητών και να υποβοηθήσει το έργο της διδασκαλίας και μάθησης.				
Το σχολείο συνεργάζεται με άλλα σχολεία ή εκπαιδευτικά ιδρύματα (Πανεπιστήμια, κ.ά.) για ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων.				
Το σχολείο συμμετέχει ενεργά στη ζωή της κοινότητας και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για κοινές δράσεις με φορείς της τοπικής κοινωνίας.				

Σημαντικές για την αξιοπιστία της αποτίμησης αυτού του δείκτη είναι και οι ερωτήσεις που ανιχνεύουν τη γνώμη των γονέων και την εμπειρία τους από την επικοινωνία που έχουν με τους εκπαιδευτικούς και παιδαγωγούς των παιδιών τους, καθώς και την εμπιστοσύνη που έχουν απέναντι στο διδακτικό προσωπικό και τη Διεύθυνση του σχολείου.				
Ερωτηματολόγιο γονέων				
Πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από τις παρακάτω δηλώσεις:	1	2	3	4
Μου παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας με το σχολείο τόσο σε προγραμματισμένες συναντήσεις όσο και σε άλλες περιπτώσεις όταν συντρέχει λόγος.				
Ενημερώνομαι για τους βασικούς άξονες του Προγράμματος Σπουδών της σχολικής χρονιάς, καθώς και για τις στρατηγικές υλοποίησής τους.				
Ενημερώνομαι τακτικά για την ποιότητα της εργασίας του παιδιού μου, τις επιδόσεις του και την πρόοδό του.				
Οι πληροφορίες που παρέχονται από τους εκπαιδευτικούς στις τυπικές και άτυπες συναντήσεις με τους γονείς απαντούν στα ερωτήματα των γονέων.				
Οι προγραμματισμένες συναντήσεις σχολείου / εκπαιδευτικών και γονέων είναι προσεκτικά οργανωμένες.				
Αισθάνομαι άνετα και φιλικά, όποτε επισκέπτομαι το σχολείο, για να ρωτήσω για την πρόοδο του παιδιού μου.				
Πόσο συχνά επικοινωνείτε με το σχολείο του παιδιού σας; α. Κάθε εβδομάδα β. Κάθε μήνα γ. Κάθε τρίμηνο δ. Σπάνια				
Συνολικά πώς θα χαρακτηρίζατε τη σχέση σας με το σχολείο του παιδιού σας;				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Δείκτης Αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στη μέριμνα και το ενδιαφέρον της σχολικής μονάδας για την υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολείου με στόχο την ενίσχυση της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου και τη βελτιστοποίηση των εκπαιδευτικών του επιτευγμάτων.

Εξετάζει τις πρωτοβουλίες του σχολείου για την υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών και πολιτιστικών προγραμμάτων, καθώς και αθλητικών δραστηριοτήτων, με σκοπό τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών, την υποστήριξη της ατομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών και το άνοιγμα του σχολείου στην τοπική κοινωνία. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται σε πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στην υλοποίηση ειδικών υποστηρικτικών - αντισταθμιστικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών, καθώς και στην ανάπτυξη ειδικών και στοχευμένων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής στο σχολείο. Εντός του πεδίου αναφοράς του δείκτη ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στο στοιχείο της καινοτομίας και στην αξιοποίηση των ΤΠΕ σε όποια πρωτοβουλία, δραστηριότητα και πρόγραμμα κι αν εντάσσεται και στη συνέχεια εφαρμόζεται ή υλοποιείται.

Σκοπός

Σκοπός διερεύνησης του δείκτη είναι η αποτίμηση των πρωτοβουλιών του σχολείου για ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που υποστηρίζουν το Πρόγραμμα Σπουδών και λειτουργούν υποστηρικτικά και αντισταθμιστικά για ορισμένες κατηγορίες μαθητών. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η ανάπτυξη εναλλακτικών δράσεων, το πλήθος συμμετοχής και ο βαθμός εμπλοκής των μελών της σχολικής κοινότητας, η έμφαση στην καινοτομία. Παράλληλα εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες, όπως δυσλειτουργίες στην οργάνωση και τη συνεργασία, δυσεκπλήρωτοι στόχοι κ.ά. .

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Σχέσεις μεταξύ Εκπαιδευτικών – Μαθητών και μεταξύ των Μαθητών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και με

τους δείκτες των τομέων «Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα» και «Αποτελέσματα του σχολείου».

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών
- Ανάλυση καινοτόμων πρωτοβουλιών, υποστήριξη καινοτομικών παρεμβάσεων
- Υλοποίηση ειδικών υποστηρικτικών-αντισταθμιστικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών
- Υιοθέτηση μέτρων και παρεμβάσεων στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής

Μέθοδος εργασίας

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.) όπως προγράμματα ένταξης, ενισχυτικής διδασκαλίας, αντιστάθμισης κλπ., που έχουν υλοποιηθεί και καταχωριστεί στο σχολείο, πρωτόκολλα συμμετοχής μαθητών, καταγραφή αποτελεσμάτων κ.ά.
- Καταγραφή και επεξεργασία των ιδιαίτερων (κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών) χαρακτηριστικών του μαθητικού πληθυσμού.
- Καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στις πρακτικές υιοθέτησης καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων στο χώρο του σχολείου και υποστήριξη ορισμένων κατηγοριών μαθητών.
- Διαμόρφωση εργαλείων διερεύνησης (ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης) των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, όπως Περιβαλλοντική Αγωγή, Αγωγή Υγείας κ.ά. που εκπονούνται στο σχολείο (είδος, αριθμός, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, στόχοι, περιεχόμενο)

- δράσεις εξωδιδασκτικής υποστήριξης των μαθητών από εκπαιδευτικούς (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων)
- συμμετοχή των μαθητών σε προγράμματα δράσης κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου στην τοπική κοινωνία (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών)
- λειτουργία μαθητικών ομίλων
- ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών εκπαιδευτικών-γονέων-μαθητών στο χώρο του σχολείου σε θέματα κοινωνικού προβληματισμού (περιεχόμενο, διάρκεια, συμμετέχοντες)
- ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα σχολεία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο)
- ανάπτυξη μορφών επικοινωνίας του σχολείου, όπως έκδοση σχολικής εφημερίδας, ενημέρωση σχολικής ιστοσελίδας, ενημερωτικά έντυπα κ.ά. (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα)
- ομιλίες-διαλέξεις (αριθμός, θέμα, προσκεκλημένοι, πλήθος συμμετεχόντων)
- καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (είδη, συχνότητα, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, θεματική εξειδίκευση, διακρίσεις του σχολείου)
- αθλητικές εκδηλώσεις (είδη, συχνότητα, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, διακρίσεις του σχολείου)
- επισκέψεις σε τόπους επιστημονικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος (αριθμός, θέμα, μάθημα στο οποίο εντάσσονται, πλήθος συμμετεχόντων, δραστηριότητες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την επίσκεψη)
- συμμετοχές σε μαθητικούς διαγωνισμούς (είδη διαγωνισμών, πλήθος συμμετεχόντων, τρόπος υποστήριξης συμμετεχόντων, διακρίσεις)
- εθελοντικές δράσεις οικολογικού και κοινωνικού χαρακτήρα μαθητών και εκπαιδευτικών (είδη δράσεων, πλήθος συμμετεχόντων, διάρκεια, αποτελέσματα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή σε προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο.				
Στο σχολείο υποστηρίζονται και ενισχύονται οι πρωτοβουλίες και οι δραστηριότητες των μαθητών.				

Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις.				
Στο σχολείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη διεξαγωγή ομιλιών -διαλέξεων σχετικά με θέματα ειδικού ενδιαφέροντος των μαθητών.				
Πραγματοποιούνται επισκέψεις των μαθητών σε τόπους επιστημονικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος.				
Αναπτύσσονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε μαθητικούς διαγωνισμούς.				
Στο σχολείο υποστηρίζεται και ενισχύεται η λειτουργία των Μαθητικών Ομίλων.				
Ενθαρρύνεται η εθελοντική δραστηριότητα μαθητών και εκπαιδευτικών (περιποίηση σχολικού κήπου, περιβαλλοντικές δράσεις).				
Το σχολείο ενθαρρύνει την ανάπτυξη αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων ώστε οι μαθητές να συμμετέχουν ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες σε μια δημοκρατική κοινωνία.				
Το σχολείο ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης μαθητών και γονέων στο παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο.				
Οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν τις καινοτομικές αλλαγές που εισάγονται στη σχολική μονάδα και διευκολύνουν την εφαρμογή τους.				
Οι εκπαιδευτικοί δοκιμάζουν και πειραματίζονται σε καινοτόμες δράσεις και πρωτοβουλίες στο σχολείο.				
Στο σχολείο λειτουργούν προγράμματα και αναπτύσσονται δράσεις ενισχυτικού, υποστηρικτικού και αντισταθμιστικού χαρακτήρα.				
Στο σχολείο λειτουργούν ειδικά προγράμματα για ειδικές κατηγορίες μαθητών (ενισχυτική διδασκαλία, φροντιστηριακά μαθήματα, τάξη υποδοχής, τμήμα ένταξης).				
Το σχολείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την καταπολέμηση των διαχωρισμών και του αποκλεισμού και την ενδυνάμωση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.				

Το σχολείο μεριμνά για την παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης σε όλους τους μαθητές.				
Στο σχολείο προβλέπονται και λειτουργούν διαδικασίες για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών.				
Το σχολείο λαμβάνει μέτρα για την υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το σχολείο για μεγάλο χρονικό διάστημα.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Δείκτης Αξιολόγησης 5.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αφορά τις πρακτικές του σχολείου που συνδέονται με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό για τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Εστιάζει την προσοχή στην ποιότητα των διαδικασιών που αναπτύσσονται στο σχολείο για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή σχεδίων δράσης, την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους. Αναδεικνύει την ανάγκη για μια συνεχή και συστηματική διαδικασία εκπαιδευτικού σχεδιασμού, η οποία βασίζεται αυστηρά σε δεδομένα αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και έχει θετικό αντίκτυπο στη λειτουργία και τα επιτεύγματα του σχολείου μακροπρόθεσμα.

Ζητήματα, όπως η ένταξη του εκπαιδευτικού σχεδιασμού στην καθημερινή δραστηριότητα του σχολείου, η οργανική σύνδεσή του με συγκεκριμένα δεδομένα αξιολόγησης για τη λειτουργία του σχολείου, η συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας σε όλα τα στάδια της εφαρμογής του, η ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς για την επίτευξη των στόχων του, καθώς και η υποστήριξη της διάρκειας και της βιωσιμότητας των δράσεων βελτίωσης, αποτελούν, μεταξύ άλλων, σημεία εστίασης για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού σχεδιασμού που αναπτύσσεται στο σχολείο για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Αποτιμώνται οι ενέργειες και οι ρυθμίσεις του σχολείου για τη διαμόρφωση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση σχεδίων δράσης, καθώς και η μέριμνα που λαμβάνεται για τη διασφάλιση της συνέχειας και της βιωσιμότητας των δράσεων βελτίωσης. Διαπιστώνονται οι ελλείψεις και οι αδυναμίες και αναδεικνύονται οι καλές πρακτικές.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική εκτίμηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε συνδυασμό με τους δείκτες των τομέων 5 «Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα» και 6 «Αποτελέσματα του Σχολείου». Στο πλαίσιο αυτό η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού εξετάζεται σε συνάρτηση με τους δείκτες Φοίτηση και διαρροή των μαθητών, Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών, Ατο-

μική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών και Επίτευξη των στόχων του σχολείου. Επίσης, μπορούν να συνεκτιμηθούν στοιχεία από τους δείκτες: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής Ζωής, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς κ.ά.

Εξετάζεται, τέλος, η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίου δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υποστήριξη μιας συνεχούς και συστηματικής διαδικασίας προγραμματισμού και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου
- Διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας στη διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίων δράσης
- Αξιοποίηση και βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη, το σχολείο μπορεί να συγκεντρώσει δεδομένα, μεταξύ άλλων, με τις ακόλουθες μεθόδους και εργαλεία:

- Αξιοποίηση στοιχείων από το αρχείο του σχολείου, όπως, για παράδειγμα, στοιχείων σχετικά με τη συχνότητα και τον βαθμό συμμετοχής των μελών της σχολικής κοινότητας στην ανάπτυξη διαδικασιών εκπαιδευτικού σχεδιασμού (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων, ημερολόγια, πρακτικά ομάδων εργασίας).
- Συγκέντρωση των σχεδίων δράσης που υλοποιήθηκαν την τελευταία διετία και εξέταση του βαθμού σύνδεσής τους με συγκεκριμένα δεδομένα αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.
- Διερεύνηση διαστάσεων του δείκτη από την οπτική: α) του Διευθυντή του σχολείου, β) του διδακτικού προσωπικού, γ) ομάδων μαθητών και δ) ομάδων γονέων, με ατομικές συνεντεύξεις ή συζητήσεις κατά ομάδες.
- Επιλογή 2 ή περισσότερων δράσεων που υλοποιήθηκαν κατά την τελευταία διετία, εξέταση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την αξιολόγησή τους και αποτίμηση της διάρκειας και του βαθμού εδραίωσής τους στη λειτουργία του σχολείου. Ανάλογα με το αντικείμενο της κάθε δράσης αξιοποιείται το κατάλληλο ερευνητικό εργαλείο: ερωτηματολόγιο μαθητών, γονέων, παρατήρηση της διδακτικής πράξης, παρατήρηση της συμπεριφοράς των μαθητών κλπ.
- Συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων των προβλημάτων και των δυσκολιών που

παρουσιάζονται κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, καθώς και τρόπων αντιμετώπισής τους.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων κ.λπ.) αξιοποιούνται και συνεκτιμούνται ποσοτικά δεδομένα όπως:

- συμμετοχή εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων στη διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση σχεδίων δράσης (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συμμετοχής, αντικείμενο)
- συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συνάντησης, πλήθος συμμετεχόντων, αντικείμενο, βασικές αποφάσεις)
- συναντήσεις του Συλλόγου Διδασκόντων με εκπροσώπους των μαθητών και των γονέων για θέματα που αφορούν τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συνάντησης, πλήθος συμμετεχόντων, αντικείμενο, βασικές αποφάσεις)
- συναντήσεις του Συλλόγου Διδασκόντων με άλλα σχολεία και φορείς της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συνάντησης, πλήθος συμμετεχόντων, αντικείμενο, βασικές αποφάσεις)
- ενέργειες του σχολείου για τη διατήρηση/ενδυνάμωση δράσεων βελτίωσης που έχουν ολοκληρωθεί (περιγραφή, αριθμός, συχνότητα)
- περιπτώσεις αξιοποίησης αποτελεσμάτων δράσεων βελτίωσης σε ενδοσχολικό και εξωσχολικό επίπεδο
- δεδομένα αξιολόγησης προηγούμενων σχεδίων δράσης.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η διαδικασία του εκπαιδευτικού σχεδιασμού – η διαμόρφωση, η εφαρμογή και η αξιολόγηση σχεδίων δράσης -αποτελεί για το σχολείο μια συνεχή και σταθερή δραστηριότητα, ενταγμένη στην καθημερινή του λειτουργία.				
Τα σχέδια δράσης που διαμορφώνονται βασίζονται στην ανάλυση της σχολικής πραγματικότητας με την αξιοποίηση δεδομένων αυτο-				

αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.				
Τα σχέδια δράσης που διαμορφώνονται θέτουν εφικτούς αλλά φιλόδοξους στόχους και προσδιορίζουν με σαφήνεια το σύνολο των παραμέτρων για την υλοποίηση κάθε δράσης (στόχους, κριτήρια επιτυχίας, μέθοδο υλοποίησης, χρονοδιάγραμμα, πόρους και μέσα, διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης).				
Η υλοποίηση των επιμέρους διαδικασιών υποστηρίζεται από ισχυρό αίσθημα δέσμευσης των εκπαιδευτικών του σχολείου.				
Το σχολείο ενθαρρύνει τη διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.				
Το σχολείο δίνει έμφαση στην από κοινού δραστηριοποίησή του με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.				
Τα μέλη της σχολικής κοινότητας έχουν ξεκάθαρη εικόνα των σχεδίων δράσης που πρόκειται να υλοποιήσει το σχολείο, των διαδικασιών που συνδέονται με αυτά και του ρόλου που αναλαμβάνουν.				
Το σχολείο αναπτύσσει συστηματικές διαδικασίες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των σχεδίων δράσης που υλοποιεί.				
Το σχολείο λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για τη διασφάλιση της συνέχειας και της βιωσιμότητας των δράσεων βελτίωσης.				
Το σχολείο λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης και τη διάχυση των καλών πρακτικών				
Οι δράσεις βελτίωσης έχουν άμεση αλλά και μακροπρόθεσμη θετική επίδραση στη γενικότερη λειτουργία και τα επιτεύγματα του σχολείου.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης 6.1: Φοίτηση και διαρροή των μαθητών

Περιγραφή:

Με τον δείκτη αυτό αποτιμώνται οι διαμορφωμένες πρακτικές του σχολείου (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών και την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και σχολικής διαρροής.

Ειδικότερα, εξετάζονται στοιχεία που συνδέονται με την κανονική φοίτηση των μαθητών, όπως είναι η συστηματική παρακολούθηση των μαθημάτων από όλους τους μαθητές, η έγκαιρη προσέλευσή τους στο μάθημα, καθώς και η παραμονή τους στο σχολείο για την ολοκλήρωση του προγράμματος της ημέρας. Εξετάζονται, επίσης, στοιχεία σχετικά με περιπτώσεις συστηματικής απουσίας και ελλιπούς φοίτησης ή περιπτώσεις μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο. Διερευνώνται, τέλος, οι λόγοι για τους οποίους κάποιοι μαθητές απουσιάζουν συστηματικά ή διακόπτουν τη φοίτησή τους, τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των μαθητών αυτών (π.χ. κοινωνικο-οικονομική προέλευση), καθώς και οι τρόποι παρέμβασης του σχολείου για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου.

Σκοπός:

Με τη διερεύνηση του δείκτη επιχειρείται η αποτίμηση των πρακτικών του σχολείου για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών και την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων φοίτησης και διαρροής. Αναδεικνύονται καλές πρακτικές, εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες του σχολείου.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Επίδοση και πρόοδος των μαθητών, Συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υψηλά επίπεδα φοίτησης των μαθητών σε όλες τις τάξεις του σχολείου
- Περιορισμένη διαρροή μαθητών

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων, που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη, από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καρτέλες μαθητών, απουσιολόγια, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.).
- Εξέταση της λειτουργίας και των αποτελεσμάτων συγκεκριμένων μέτρων που ενδεχομένως έχουν ληφθεί στο σχολείο κατά τα προηγούμενα χρόνια για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και σχολικής διαρροής.
- Συγκέντρωση δεδομένων με ερωτηματολόγιο/συνεντεύξεις μαθητών ή/και γονέων σχετικά με τους λόγους για τους οποίους οι μαθητές απουσιάζουν συστηματικά από συγκεκριμένα μαθήματα ή τάξεις ή σε συγκεκριμένες περιόδους της σχολικής χρονιάς.
- Αποτίμηση της «πολιτικής» του σχολείου για τη φοίτηση-απουσίες των μαθητών με συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων και προσδιορισμός περαιτέρω μέτρων που ενδεχομένως πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της συστηματικής απουσίας ή της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ποσοστό των μαθητών που ήρθαν στο σχολείο με μετεγγραφή σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων μαθητών κατά φύλο και συνολικά
- ποσοστό των μαθητών που έφυγαν από το σχολείο με μετεγγραφή σε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων μαθητών κατά φύλο και συνολικά
- ποσοστό αλλοδαπών μαθητών ανά τάξη που ολοκλήρωσαν επιτυχώς την τάξη
- ποσοστό μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ανά τάξη που ενσωματώθηκαν επιτυχώς
- ποσοστό μαθητών που κινδυνεύουν να επαναλάβουν την τάξη λόγω ελλιπούς φοίτησης

- ποσοστό μαθητών που επέστρεψαν και φοιτούν στο σχολείο την τρέχουσα σχολική χρονιά
- ποσοστό μαθητών που κατά τη διάρκεια του έτους εγκατέλειψαν το σχολείο.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Οι διαδικασίες που προβλέπονται και λειτουργούν στο σχολείο για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών είναι αποτελεσματικές.				
Το σχολείο γνωρίζει ποιοι μαθητές απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα (π.χ. περισσότερο από μια βδομάδα), καθώς και τους λόγους απουσίας τους.				
Οι μαθητές προσέρχονται έγκαιρα στα μαθήματα.				
Οι μαθητές παρακολουθούν όλα τα μαθήματα του ημερησίου προγράμματος.				
Το σχολείο αντιμετωπίζει με επιτυχία περιπτώσεις μαθητών που απουσιάζουν από το σχολείο για μεγάλο χρονικό διάστημα.				
Τα ειδικά προγράμματα που λειτουργούν στο σχολείο για ορισμένα κατηγορίες μαθητών (ενισχυτική διδασκαλία, φροντιστηριακά μαθήματα, τάξεις υποδοχής, τμήμα ένταξης) συμβάλλουν αποτελεσματικά στη μείωση απουσιών και του αριθμού των μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο.				
Οι περιπτώσεις μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο είναι περιορισμένες.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης 6.2: Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός εξετάζει τις επιδόσεις των μαθητών σε σχέση με τους στόχους και το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών, καθώς και την πρόοδο που παρουσιάζουν τα επιτεύγματα των μαθητών του διαχρονικά. Η σχολική επίδοση και η πρόοδος των μαθητών απεικονίζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και χρησιμοποιείται ως ένα βασικό εργαλείο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η διαπίστωση των επιτευγμάτων και της προόδου των μαθητών. Συνεκτιμώνται παράμετροι που επηρεάζουν τις επιδόσεις και την πρόοδο των μαθητών, καθώς και πρακτικές που συμβάλλουν στη βελτίωση των επιδόσεων και την ενίσχυση της προόδου των μαθητών από την πλευρά του σχολείου. Επισημαίνονται οι καλές πρακτικές του σχολείου και εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη μαθητών.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών που ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών
- Πρόοδος όλων των μαθητών σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους
- Μείωση της διαφοράς στις επιδόσεις των μαθητών κατά τη διάρκεια της χρονιάς

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καρτέλες μαθητών, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.), σχετικά με τις επιδόσεις και την πρόοδο των μαθητών.
- Διαμόρφωση φακέλου εργασιών μαθητών για ένα χρονικό διάστημα, στον οποίο οι μαθητές συγκεντρώνουν δείγματα των εργασιών τους με βάση τις κατηγορίες: τομείς υπεροχής, τομείς μέσης απόδοσης και προβληματικοί τομείς. Ανάλυση και εκτίμηση των δεδομένων.
- Καταγραφή της βαθμολογίας των μαθητών ενός τμήματος σε όλα ή σε «αντιπροσωπευτικά» μαθήματα για το σχολικό έτος ανά τρίμηνο. Σχεδίαση γραφήματος με επιδόσεις των μαθητών ανά τρίμηνο και εκτίμηση των διαφοροποιήσεων που προκύπτουν.
- Ανάλυση των ιδιαίτερων (κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών) χαρακτηριστικών του μαθητικού πληθυσμού που συνδέονται με τις διαφοροποιήσεις του συγκεκριμένου δείκτη.
- Σύγκριση της επίδοσης των μαθητών του σχολείου μας με την επίδοση μαθητών με παρόμοια κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά από άλλα σχολεία (π.χ. ποσοστό μαθητών που παίρνει τίτλο απολυτηρίου, ποσοστό μαθητών που επιτυγχάνει στις πανελλαδικές εξετάσεις κ.λπ).

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- επίδοση των μαθητών κατά μάθημα, τάξη και φύλο (αξιοποίηση μετρήσιμων επιτευγμάτων αλλά και ποιοτικών στοιχείων που προσδιορίζουν την επίδοση των μαθητών)
- διασπορά της επίδοσης των μαθητών κατά μάθημα και τάξη από το Μ.Ο. της βαθμολογίας της τάξης
- ποσοστό μαθητών που βελτίωσε τις επιδόσεις του κατά τη διάρκεια της χρονιάς
- ποσοστό μαθητών που βελτίωσε τις επιδόσεις του από τάξη σε τάξη.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών ανταποκρίνονται στους στόχους και τα περιεχόμενα του Προγράμματος Σπουδών.				
Όλοι οι μαθητές – χαμηλής, μέσης, υψηλής επίδοσης – παρουσιάζουν πρόοδο σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους.				
Η διαφορά μεταξύ των χαμηλών και των υψηλών επιδόσεων των μαθητών μειώνεται κατά τη διάρκεια της χρονιάς.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης 6.3: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στην αποτελεσματικότητα των πρακτικών που αναπτύσσονται στο σχολείο για την ολόπλευρη, αρμονική, ισόρροπη και πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από φύλο, κοινωνική, πολιτισμική προέλευση ή άλλες ιδιαιτερότητες. Πιο συγκεκριμένα, εστιάζει στην ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών με έμφαση στην υπευθυνότητα, στην καλλιέργεια διαπροσωπικών και επικοινωνιακών ικανοτήτων, ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και ανάληψης πρωτοβουλιών, καθώς και αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του ενεργού δημοκρατικού πολίτη.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η διερεύνηση του βαθμού στον οποίο το σχολείο επιτυγχάνει την πλήρη ατομική και κοινωνική ανάπτυξη όλων των μαθητών ώστε αυτοί να διαμορφωθούν σε ολοκληρωμένες δημοκρατικές προσωπικότητες. Διαπιστώνονται οι καλές πρακτικές και επισημαίνονται προβλήματα και ελλείψεις στις πρωτοβουλίες του σχολείου.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς-κοινωνικούς φορείς, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται, τέλος, η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας

- Ανάπτυξη του δυναμικού κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως ικανοτήτων, γένους, κοινωνικής, πολιτισμικής προέλευσης ή άλλων ιδιαιτεροτήτων
- Ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών

- Ικανοποίηση των μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία

Μέθοδος εργασίας

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καρτέλες μαθητών, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.), σχετικά με τις επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.
- Παρατήρηση στοιχείων της ατομικής και κοινωνικής συμπεριφοράς των μαθητών μέσα και έξω από τη σχολική τάξη.
- Ανάλυση σχετικών γραπτών εργασιών των μαθητών.
- Ανάλυση ατομικών δελτίων περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών.
- Συγκέντρωση πληροφοριών με ερωτηματολόγιο / συνέντευξη μαθητών ή/και εκπαιδευτικών σχετικά με τις επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- συμμετοχή των μαθητών σε προγράμματα δράσης κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιεχομένου στο σχολείο και την τοπική κοινωνία (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών)
- ομιλίες, διαλέξεις ειδικών επιστημόνων/ φορέων της τοπικής κοινωνίας στους μαθητές (θεματολογία, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων)
- ανάπτυξη συνεργασιών του σχολείου με άλλα σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο (διάρκεια, αριθμός, περιεχόμενο)
- ανάπτυξη συνεργασιών του σχολείου με κοινωνικούς/ πολιτιστικούς/ εκπαιδευτικούς φορείς σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο (διάρκεια, αριθμός, περιεχόμενο)
- ανάληψη εθελοντικών δράσεων των μαθητών στην κοινότητα (είδη δράσεων, πλήθος συμμετεχόντων, διάρκεια, αποτελέσματα)
- περιστατικά βίας/ αντικοινωνικής συμπεριφοράς μαθητών που απασχόλησαν τον Σύλλογο Διδασκόντων ή τον Διευθυντή του Σχολείου (αριθμός, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων)
- περιστατικά αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών, αποτελέσματα)

- ευρύτερες συνεργατικές/συμμετοχικές δραστηριότητες μαθητών εντός και εκτός του σχολείου (αριθμός, διάρκεια, θεματολογία, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη

	1	2	3	4
Η ατομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη των μαθητών αποτελεί ένα βασικό θέμα προβληματισμού και συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών του σχολείου.				
Όλοι οι μαθητές γίνονται αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους ανεξάρτητα από την εθνική τους καταγωγή, το χρώμα τους ή τις μαθησιακές δυσκολίες που έχουν.				
Οι προσπάθειες του σχολείου να προσφέρει σε όλους τους μαθητές ίσες ευκαιρίες μάθησης είναι αποτελεσματικές.				
Οι μαθητές αντιμετωπίζουν με ευαισθησία τα προβλήματα της κοινότητας.				
Οι μαθητές λαμβάνουν αποφάσεις και τις υλοποιούν με υπευθυνότητα.				
Οι μαθητές αντιμετωπίζουν με υπευθυνότητα τις σχολικές τους υποχρεώσεις και επιδεικνύουν ενδιαφέρον για τη μάθηση.				
Οι μαθητές συμμετέχουν συλλογικά και υπεύθυνα στη διαχείριση των προβλημάτων της σχολικής ζωής.				
Οι μαθητές είναι αλληλέγγυοι και δεν χωρίζονται σε αντιμαχόμενες «ομάδες».				
Στο σχολείο δεν εκδηλώνονται ιδιαίτερες συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών.				
Οι μαθητές επιλύουν ειρηνικά τις διαφορές που δημιουργούνται στις μεταξύ τους σχέσεις.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 7: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 7.1: Επίτευξη των στόχων του σχολείου

Περιγραφή:

Ο δείκτης αναφέρεται στη συνολική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου που προσφέρεται στο σχολείο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Εστιάζει το ενδιαφέρον στην πορεία εφαρμογής του σχολικού προγράμματος και στην εκπλήρωση ή μη των ετήσιων προγραμματισμένων στόχων, καθώς και στον βαθμό ικανοποίησης των μελών της σχολικής κοινότητας από τις συνθήκες και τον τρόπο λειτουργίας της σχολικής μονάδας. Ως εκ τούτου αναφέρεται (άμεσα ή έμμεσα) σε όλους τους τομείς και δείκτες του εκπαιδευτικού έργου, όπως αυτοί προσδιορίζονται και αποτιμώνται ξεχωριστά, καθώς και στις πρωτοβουλίες και δράσεις που αναπτύσσει ο Σύλλογος Διδασκόντων εντάσσοντάς τες στον ετήσιο σχολικό προγραμματισμό για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στα επιμέρους και στο σύνολό του. Ποιοτικά χαρακτηριστικά των διαδικασιών εφαρμογής του σχολικού προγράμματος, αποτελεσματικότητα των σχεδίων δράσης, καθώς και στρατηγικές ή μέτρα για την αξιοποίηση των θετικών αποτελεσμάτων αποτελούν επίσης βασικά σημεία αναφοράς για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό αποτιμώνται ποιοτικά χαρακτηριστικά της εφαρμογής και ο βαθμός εκπλήρωσης των ετήσιων προγραμματισμένων στόχων του σχολείου. Το ίδιο αποτιμάται και ο βαθμός ικανοποίησης των μελών της σχολικής κοινότητας από τις συνθήκες λειτουργίας του σχολείου και το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο. Αναδεικνύονται τα επιτεύγματα και οι καλές πρακτικές της σχολικής μονάδας και επισημαίνονται τυχόν αδυναμίες και δυσλειτουργίες, προκειμένου να ανατροφοδοτηθεί ο προγραμματισμός έργου για το επόμενο σχολικό έτος.

Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη συνδέεται ή διασταυρώνεται με την αποτίμηση όλων των άλλων δεικτών, καθώς αναφέρεται άμεσα ή έμμεσα σε αυτούς αξιοποιώντας στοιχεία από την αποτίμησή τους.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ανταπόκριση του σχολείου στις θεσμικές του υποχρεώσεις
- Επίτευξη των ετήσιων στόχων του σχολείου

- Αποτελεσματικότητα των σχεδίων δράσης
- Ικανοποίηση των αναγκών των μελών της σχολικής κοινότητας

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Αξιοποίηση σχετικών στοιχείων από το αρχείο του σχολείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.ά.), σχετικά με τις επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.
- Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων (ποσοτικών στοιχείων και ποιοτικών δεδομένων) από την αξιολόγηση των επιμέρους δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.
- Αξιοποίηση δεδομένων σχετικών με τα αποτελέσματα σχεδίων δράσης ή προγραμμάτων που διεξήχθησαν στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- Συγκέντρωση πληροφοριών με ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων που ανιχνεύουν τον βαθμό ικανοποίησης τους σχετικά με την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

Διαθέσιμα στο σχολείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του σχολείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ετήσιος προγραμματισμός (το ετήσιο χρονοδιάγραμμα του σχολείου με την κατανομή-ανάθεση μαθημάτων, σχολικών εορτών, εκπαιδευτικών επισκέψεων, σχεδιασμένων δράσεων κλπ.)
- συνεργασίες εκπαιδευτικών για σχεδιασμό και ανάπτυξη δράσεων, προγραμμάτων, και καινοτόμων παρεμβάσεων στο χώρο της σχολικής κοινότητας (ημερολόγια – πρακτικά συνεδριάσεων των ομάδων, θέματα, προτάσεις, αποφάσεις)
- συμπεράσματα από ολοκλήρωση σχεδίων δράσης ή άλλων εκπαιδευτικών και αντισταθμιστικών προγραμμάτων
- διατυπωμένες προτάσεις για τη βελτίωση του ετήσιου προγραμματισμού της επόμενης σχολικής χρονιάς και για τρόπους αντιμετώπισης ζητημάτων της σχολικής κοινότητας μέσω τεκμηριωμένων καλών (αποτελεσματικών) πρακτικών
- κοινές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, καθώς και αντιπροσώπων των θεσμικών φορέων της εκπαίδευσης (σχολικές γιορτές, ενημερωτικές συναντήσεις, εορταστική εκδήλωση για τη λήξη του σχολικού έτους κ.ά.).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Το σχολείο εκπλήρωσε σε ικανοποιητικό βαθμό τους θεσμικά προβλεπόμενους στόχους του ωρολογίου προγράμματος και του Προγράμματος Σπουδών.				
Το σχολείο υλοποίησε με επιτυχία τους εκπαιδευτικούς στόχους που είχαν τεθεί στην αρχή της σχολικής χρονιάς.				
Το σχολείο ανταποκρίθηκε συνολικά στις προσδοκίες των εκπαιδευτικών και των γονέων για την πρόοδο των μαθητών στα μαθήματα και την κοινωνική τους ανάπτυξη.				
Οι εκπαιδευτικοί είναι αισιόδοξοι για την περαιτέρω βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο τους κατά την επόμενη σχολική χρονιά.				
Οι μαθητές είναι ικανοποιημένοι με την ατομική τους πρόοδο και τη συμμετοχή τους στη σχολική ζωή.				
Οι γονείς είναι ικανοποιημένοι με τη γενικότερη λειτουργία και τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα του σχολείου.				
Αξιοποιήθηκαν αποτελεσματικά οι νέες τεχνολογίες σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης, προβολής και δημοσιότητας του σχολείου.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.